

WARMIA I MAZURY POLSKA UNIA EUROPEJSKA

Biuletyn informacyjny

Lipiec-sierpień 2023 r.

Biuletyn przygotowany przez Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli

SPIS TREŚCI

<i>UNIJNE AKTUALNOŚCI</i>	2
Jaka przyszłość Europy?	2
Agenda 2030 – przegląd osiągnięć	4
Euro w portfelu i smartfonie	7
Web 4.0 i wirtualne światy	9
Europejski Fundusz Obronny: nowe inwestycje	11
HISZPAŃSKA PREZYDENCJA W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ	13
<i>UNIA EUROPEJSKA LOKALNIE</i>	15
156. Sesja Plenarna Europejskiego Komitetu Regionów	15
<i>Z BIURA W BRUKSELI</i>	17
Rok Mikołaja Kopernika w Brukseli	17
Wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju, wzmacniające współpracę na rzecz bardziej ekologicznego łańcucha dostaw rolno-spożywczych	18
Zielony Horyzont – RePowerEU dla dolin wodorowych	21
Spotkania z unijną Komisarz do spraw spójności i reform	23
Nowy Europejski Bauhaus w Regionach i Miastach	24
Długoterminowa konkurencyjność Unii Europejskiej: perspektywa po roku 2030	26
Jak strategicznie wykorzystać potencjał naukowy jednostki z pakietem Widening Horyzontu Europa?	28
Wgląd w europejską mozaikę badań i innowacji	31
Spotkanie poświęcone postępowi prac w ramach Programu Horyzont Europa	32
Napędzanie transformacji umiejętności w zmieniającej się branży: Jak sektor mobilności może połączyć zatrudnienie i zrównoważoną transformację?	34
<i>PROGRAMY, PROJEKTY, STAŻE, STYPENDIA</i>	36
EUROPEJSKI ROK UMIEJĘTNOŚCI 2023	37

Departament Współpracy Międzynarodowej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

ul. Emilii Plater 1

10-562 Olsztyn

e-mail: dwm@warmia.mazury.pl

tel.: 89 52 19 820

Twitter: <https://twitter.com/dwmwarmia>

UNIJNE AKTUALNOŚCI

Jaka przyszłość Europy?

Komisja Europejska przedstawiła [sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej z 2023 r.](#), w którym przeanalizowała, jak sprawić, aby podstawą otwartej strategicznej autonomii Europy były zrównoważony rozwój i dobrostan ludzi, oraz zaproponowała dziesięć konkretnych działań w tym kierunku.

Unii Europejskiej zależy na głębokiej i ambitnej transformacji, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej i zrównoważonego rozwoju w najbliższych dziesięcioleciach. Transformacja w stronę modelu zrównoważonego będzie miała kluczowe znaczenie dla wzmocnienia otwartej strategicznej autonomii UE, zapewnienia jej długoterminowej konkurencyjności, utrzymania jej modelu społecznej gospodarki rynkowej i umocnienia jej światowego przywództwa w nowej gospodarce o zerowej emisji netto. Aby odnieść sukces, UE będzie musiała stawić czoła kilku wyzwaniom i dokonać wyborów, które będą miały wpływ na europejskie społeczeństwa i gospodarki w niespotykanym dotąd tempie i na bezprecedensową skalę.

W sprawozdaniu z 2023 r. zawarto przegląd wyzwań, przed którymi stoi UE, i zaproponowano dziesięć obszarów działania, aby osiągnąć transformację. Aby zapewnić decydom wskaźniki gospodarcze uwzględniające również dobrostan, w sprawozdaniu proponuje się dostosowanie produktu krajowego brutto (PKB) o różne czynniki, takie jak zdrowie i środowisko.

Takie podejście wzmocni strategiczną autonomię UE i jej globalną pozycję w dążeniu do odpornej gospodarki o zerowej emisji netto.

Dążąc do transformacji w stronę modelu zrównoważonego, która obejmuje zarówno zrównoważony rozwój gospodarczy, jak i społeczny, UE musi zmierzyć się z kilkoma wyzwaniami, takimi jak:

- **zmieniająca się sytuacja geopolityczna, która kształtuje opinię publiczną i postępowanie rządów na całym świecie**, co utrudnia międzynarodową współpracę w kwestiach globalnych, takich jak zmiana klimatu czy transformacja energetyczna.
- **Potrzeba nowego modelu gospodarczego, w którym kładzie się nacisk na dobrostan ludzi i środowiska naturalnego**, oddzielenie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i przejście na bardziej zrównoważoną produkcję i konsumpcję. Nawet 75% przedsiębiorstw w strefie euro jest w dużym stopniu uzależnionych od zasobów naturalnych. Zrównoważoność gospodarcza, społeczna i środowiskowa są ze sobą nierozdzielnie związane.
- **Rosnące zapotrzebowanie na odpowiednie umiejętności na potrzeby zrównoważonej przyszłości**. Duże znaczenie dla

MAROŠ ŠEFČOVIČ,

Wiceprzewodniczący do spraw stosunków międzyinstytucjonalnych i prognozowania:

Sprawozdanie prognostyczne z 2023 r. ukazuje się w bardzo odpowiednim momencie. Komisja przedstawia ukierunkowaną na działania analizę kluczowych wyzwań, z którymi mierzyć się będzie UE w trakcie transformacji w stronę modelu zrównoważonego. W analizie uwzględniono nacisk, jaki kładziemy na dobrostan obecnych i przyszłych pokoleń, oraz nadrzędną potrzebę ochrony naszej planety. Chcemy utrzymać Europę w czołówce tej transformacji, wykorzystując jej wyjątkową społeczną gospodarkę rynkową i światową potęgę handlową. Tym, co przyczyni się do wzmocnienia wiodącej pozycji Europy na świecie oraz jej zdolności do samodzielnego działania i budowania silnych partnerstw z innymi, jest otwarta strategiczna autonomia Europy.

konkurencyjności UE będzie miała dostępność pracowników posiadających odpowiednie umiejętności techniczne i umiejętności miękkie: w przypadku 85% przedsiębiorstw w UE brakuje pracowników posiadających kompetencje niezbędne do przeprowadzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej.

- **Transformacja w stronę modelu zrównoważonego wymaga bezprecedensowych inwestycji.** Osiągnięcie tego celu będzie zależało od zapewnienia wystarczającego finansowania zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego.

W sprawozdaniu określono dziesięć obszarów, w których konieczna jest reakcja polityczna UE, aby głównym aspektem transformacji w stronę modelu zrównoważonego był w dalszym ciągu dobrostan ludzi i społeczeństwa:

- 1) **Zapewnienie nowej europejskiej umowy społecznej** i odnowionej polityki społecznej, a także skupienie się na usługach społecznych wysokiej jakości.
- 2) **Pogłębienie jednolitego rynku, aby promować odporną gospodarkę o zerowej emisji netto**, ze szczególnym uwzględnieniem otwartej strategicznej autonomii i bezpieczeństwa gospodarczego.
- 3) **Zwiększenie oferty UE na arenie międzynarodowej** w celu zacieśnienia współpracy z kluczowymi partnerami.
- 4) **Wspieranie zmian w produkcji i konsumpcji na rzecz zrównoważonego rozwoju**, ukierunkowanie regulacji i rozpowszechnianie zrównoważonego stylu życia.
- 5) **Dążenie do „Europy inwestycji”** przez podejmowanie działań publicznych mających pobudzić przepływy finansowe na potrzeby wspomnianych transformacji.
- 6) **Dostosowanie budżetów publicznych do zrównoważonego rozwoju** za sprawą skutecznych ram podatkowych i wydatków publicznych.
- 7) **Dalsza zmiana wskaźników politycznych i gospodarczych w kierunku trwałego dobrobytu sprzyjającego włączeniu społecznemu**, w tym przez dostosowanie PKB o różne czynniki.
- 8) **Zadbanie o to, by wszyscy Europejczycy mogli przyczynić się do transformacji** oraz zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy i skupienie się na przyszłych umiejętnościach.
- 9) **Wzmocnienie demokracji** i uczynienie ze sprawiedliwości pokoleniowej zasadniczego elementu kształtowania polityki, aby zwiększyć wsparcie dla przemian.
- 10) **Uzupełnienie ochrony ludności o „zapobieganie zagrożeniom dla ludności”** przez wzmocnienie unijnego zestawu narzędzi w zakresie gotowości i reagowania.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/jaka-przyszlosc-europy-2023-07-06_pl

Agenda 2030 – przegląd osiągnięć

Unia Europejska przedstawiła swój pierwszy [dobrowolny przegląd realizacji agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030](#) na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. W przeglądzie podkreślono jednoznaczne zobowiązanie UE do realizacji agendy 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju. Pokazano, w jaki sposób działania wewnętrzne i zewnętrzne UE przyczyniają się do osiągnięcia 17 celów zrównoważonego rozwoju w UE oraz w krajach partnerskich na całym świecie. Przegląd zawiera też podsumowanie dotychczasowych postępów, analizę doświadczeń i wniosków oraz refleksję nad przyszłymi działaniami w celu dalszej realizacji agendy 2030 na poziomie UE.

Komisja Europejska realizuje agendę 2030, stosując przy tym podejście obejmujące całą administrację rządową, uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju we wszystkich wnioskach ustawodawczych, politykach i strategiach. Od 2020 r. w każdym programie prac Komisji cele zrównoważonego rozwoju znajdują się w centrum procesu kształtowania polityki UE. Są one uwzględnione w szczególności w inicjatywach przewodnich, takich jak Europejski Zielony Ład i NextGenerationEU. Inicjatywy te obejmują znaczne środki finansowe przeznaczane – na przykład za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – na wspieranie reform i inwestycji, które w konkretny sposób przyczyniają się do postępów w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju. Komisja Europejska włączyła też cele zrównoważonego rozwoju do europejskiego semestru, a więc unijnych ram koordynacji polityki gospodarczej i fiskalnej.

Realizacja celów zrównoważonego rozwoju w Unii Europejskiej

Według najnowszych danych Eurostatu UE poczyniła postępy w osiąganiu większości celów zrównoważonego rozwoju, choć nie zawsze są one równomierne. UE osiąga najlepsze wyniki w zapewnianiu wzrostu gospodarczego i godnej pracy, ograniczaniu ubóstwa oraz wspieraniu pokoju, bezpieczeństwa oraz społeczeństw integracyjnych i sprzyjających włączeniu społecznemu instytucji.

W przypadku celu 4 dotyczącego edukacji i szkoleń, UE poczyniła znaczne postępy w zakresie wczesnej edukacji, zmniejszając liczbę osób przedwcześnie kończących naukę, wspierając programy przygotowania zawodowego w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zwiększając liczbę osób z wyższym wykształceniem.

Jeżeli chodzi o godną pracę dla wszystkich i wzrost gospodarczy (cel 8), gospodarka UE notowała silny stały wzrost w latach 2014-2019. W tym okresie utworzono ponad 14,5 mln miejsc pracy. Ten pozytywny trend osłabł w 2020 r. z powodu pandemii COVID-19, ale unijna gospodarka, z pomocą planu odbudowy Europy, zaczęła

PAOLO GENTILONI,

Komisarz do spraw gospodarki:

Dobrowolny przegląd pokazuje, w jaki sposób włączamy cele zrównoważonego rozwoju do procesu kształtowania unijnej polityki. Widać to na przykładzie wszystkich ważnych inicjatyw UE, od Europejskiego Zielonego Ładu po NextGenerationEU. Pomimo wstrząsów wywołanych pandemią COVID-19 i brutalną wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie UE nadal czyni postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Osiągnęliśmy postęp w zapewnianiu wzrostu gospodarczego i godnej pracy, ograniczaniu ubóstwa oraz wspieraniu pokoju, bezpieczeństwa oraz społeczeństw integracyjnych i sprzyjających włączeniu społecznemu instytucji. Jednocześnie jednak nie możemy spocząć na laurach: mamy do czynienia z rosnącymi nierównościami, pogarsza się kryzys klimatyczny i musimy chronić i zapewniać zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych. W niezachwiany i zdecydowany sposób dążymy do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

ponownie mocno rosnąć w latach 2021 i 2022. To znalazło odbicie także w rynku pracy, o czym świadczy wskaźnik zatrudnienia UE, który osiągnął rekordowy poziom 74,6%.

Aby poczynić zdecydowane postępy w działaniach w dziedzinie klimatu (cel 13), UE w ostatnim czasie przyjęła odnowione ramy regulacyjne i polityczne, które mają zapewnić podstawę dla ambitniejszych celów klimatycznych.

W celu walki z dyskryminacją (cele 10 i 16) Komisja przyjęła unijny plan działania przeciwko rasizmowi, unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów, strategię na rzecz równości osób LGBTIQ, strategię UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego oraz strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2030.

Z myślą o promowaniu pokojowych i inkluzywnych społeczeństw (cel 16) Komisja opracowała nową strategię w zakresie unii bezpieczeństwa, która służy zwalczaniu przemocy, oszustw, nielegalnego handlu, przestępczości zorganizowanej i terroryzmu.

Wstrząsy zewnętrzne utrudniły jednak odbudowę po pandemii i ograniczyły postęp w zakresie zrównoważonego rozwoju w UE i na świecie. Od 2020 r. w wyniku licznych kryzysów spada tempo postępów w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju, niekiedy prowadząc do pogorszenia wyników. Konieczne są dalsze postępy w realizacji wielu celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności związanych z działaniami w dziedzinie klimatu oraz ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych.

Wspieranie partnerów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju na świecie

Eliminowanie ubóstwa, zwalczanie dyskryminacji i nierówności oraz zapewnienie, by nie pomijać nikogo leżą w centrum zainteresowania międzynarodowych partnerstw UE. W tym celu działania zewnętrzne UE są ukierunkowane tak, by przyczyniały się do osiągania celów zrównoważonego rozwoju. UE pomaga swoim partnerom międzynarodowym stymulować wzrost gospodarczy i zrównoważony rozwój, między innymi za pomocą umów handlowych i gospodarczych. Jako największy na świecie wielostronny darczyńca

oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) UE kieruje swoje środki finansowe do najbardziej potrzebujących. Według wstępnych danych OECD w 2022 r. UE i jej państwa członkowskie przekazały na ten cel 92,8 mld euro, co stanowi 43% całkowitej ODA. W walce z globalnym kryzysem żywnościowym, który pogorszyła wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, UE i państwa członkowskie działające razem jako Drużyna Europy podjęły kompleksowe działania w reakcji na brak bezpieczeństwa żywnościowego i uruchomiły w latach 2021-2024 około 18 mld euro. Z tej kwoty w 2022 r. wypłacono 7 mld euro w postaci dotacji, z czego połowa trafiła do Afryki i na Bliski Wschód, a więc regiony najbardziej dotknięte kryzysem.

Za pośrednictwem partnerstw międzynarodowych UE dąży do realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz unijnych priorytetów, np. zielonej i cyfrowej transformacji. Od grudnia 2021 r. UE wdraża Global Gateway – strategię na rzecz zrównoważonych inwestycji w infrastrukturę i sprzyjające środowisko w krajach partnerskich. Global Gateway przyczyni się bezpośrednio do kilku powiązanych celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności przez inwestycje w infrastrukturę transportową, energetyczną i cyfrową, a także w ochronę zdrowia i edukację. Stosując podejście

Zdjęcie: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/cele-zrownowazonego-rozwoju>

Drużyna Europy, UE i jej państwa członkowskie dążą do uruchomienia do 2027 r. kwoty sięgającej 300 mld euro na inwestycje publiczne i prywatne w celu wyeliminowania luki w finansowaniu celów zrównoważonego rozwoju.

Co najmniej 20% z 79,5 mld euro budżetu Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” zostanie przeznaczony do 2027 r. na rozwój społeczny i zasadę niepozostawiania nikogo w tyle, koncentrując się na osobach żyjących w najuboższych i najbardziej podatnych na zagrożenia warunkach oraz osobach znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności na ochronę zdrowia (cel 3), edukację (cel 4), ochronę socjalną (cel 1) i równość płci (cel 5). Edukacja ma zasadnicze znaczenie dla zwalczania ubóstwa i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju. UE zwraca szczególną uwagę na poprawę dostępu do dobrej jakości edukacji i szkolenia umiejętności, w tym dla dziewcząt, dzieci najuboższych oraz dzieci z niepełnosprawnościami. Odsetek środków finansowych przeznaczanych na edukację wzrośnie z 7% do co najmniej 10% budżetu UE na partnerstwa międzynarodowe.

Przyszłe działania służące przyspieszeniu realizacji celów zrównoważonego rozwoju w UE:

- UE odnawia swoje zobowiązanie do zapewnienia, by wnioski ustawodawcze przyczyniały się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

- UE podejmie dodatkowe wysiłki, aby lepiej informować o realizacji celów zrównoważonego rozwoju we wszystkich programach unijnych;
- UE w dalszym ciągu usprawniać będzie monitorowanie wdrażania celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności zajmie się kwestią zewnętrznych skutków ubocznych oraz w większym stopniu uwzględniac będzie te cele w swoich głównych sprawozdaniach;
- UE będzie nadal aktywnie włączać cele zrównoważonego rozwoju do inicjatyw przewodnich strategii Global Gateway i zrównoważonych inwestycji infrastrukturalnych, przy jednoczesnym wzmocnieniu działań na rzecz mobilizacji sektora prywatnego do działań wspierających realizację tych celów;
- UE podejmie większe starania na rzecz przeciwdziałania nierównościami w swoich działaniach zewnętrznych;
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Europejski Komitet Regionów w dalszym ciągu odgrywać będą kluczową rolę platform kontaktów z zainteresowanymi stronami w sprawie realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/agenda-2030-przeglad-osiagniec-2023-07-20_pl

Euro w portfelu i smartfonie

Komisja Europejska przedstawiła dwa wnioski ustawodawcze zapewniające obywatelom i przedsiębiorstwom możliwość dalszego dostępu do banknotów i monet euro i płatania nimi w całej strefie euro oraz ustanawiające ramy prawne dla euro w formie cyfrowej, które Europejski Bank Cyfrowy może emitować w przyszłości obok gotówki.

Waluta euro nadal jest symbolem jedności i siły Europy. Od ponad 20 lat w całej strefie euro, a także poza nią, obywatele i przedsiębiorstwa płacą monetami i banknotami euro. Chociaż 60% ankietowanych chciałoby nadal mieć możliwość korzystania z gotówki, coraz więcej osób decyduje się na płatności cyfrowe z wykorzystaniem kart i aplikacji oferowanych przez banki oraz inne firmy cyfrowe i finansowe. Tendencja ta dodatkowo przybrała na sile wskutek pandemii COVID-19.

Aby uwzględnić te trendy, Komisja zaproponowała dwa wzajemnie się uzupełniające zestawy środków, dzięki którym osoby, które będą chciały płacić pieniądzem banku centralnego, będą mieć do dyspozycji obie opcje płatności: gotówkową i cyfrową.

- **Wniosek ustawodawczy w sprawie gotówki euro jako prawnego środka płatniczego** mający na celu zachowanie roli gotówki, zapewnienie jej powszechnej akceptacji jako środka płatniczego i łatwego dostępu do niej dla obywateli i przedsiębiorstw w całej strefie euro.
- **Wniosek ustawodawczy ustanawiający ramy prawne ewentualnego cyfrowego euro** jako uzupełnienia banknotów i monet euro. Dałoby to obywatelom i przedsiębiorstwom dodatkowy wybór – oprócz obecnych opcji prywatnych – dzięki czemu mogliby dokonywać płatności cyfrowych w strefie euro za pomocą powszechnie akceptowanej, taniej, bezpiecznej i odpornej formy pieniądza publicznego (w uzupełnieniu istniejących obecnie rozwiązań prywatnych).

Proponowane przepisy – po przyjęciu przez Parlament Europejski i Radę – stworzą ramy prawne dla cyfrowego euro, jednak ostateczna decyzja co do tego, czy i kiedy emitować cyfrowe euro, należeć będzie do Europejskiego Banku Centralnego.

VALDIS DOMBROVSKIS,

Wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw gospodarki służącej ludziom:

Euro jest wyraźnym przykładem europejskiego sukcesu: zaufana waluta światowa, symbolizująca naszą siłę, jedność i solidarność. Coraz więcej osób decyduje się jednak na płatności cyfrowe, dlatego euro powinno pójść z duchem ery cyfrowej i dostosować się do jej wymagań. Cyfrowe euro uzupełniłoby gotówkę, ale jej nie zastępowało. Zaproponowane przepisy gwarantują również dalszą pełną dostępność gotówki, zezwalając jednocześnie Europejskiemu Bankowi Centralnemu na opracowanie z czasem praktycznych aspektów cyfrowego euro. Byłby to bezpieczny, błyskawiczny i wygodny środek płatniczy – działający w trybie online i offline – oferujący konsumentom większy wybór obok istniejących prywatnych opcji płatności cyfrowych, takich jak karty i aplikacje. Cyfrowe euro byłoby dostępne dla wszystkich i można by korzystać z niego bezpłatnie z gwarancją ścisłej ochrony danych.

Banknoty i monety euro jako prawny środek płatniczy

Gotówka euro jest prawnym środkiem płatniczym w strefie euro. Proponowane przepisy mają na celu prawne określenie, co to w praktyce oznacza, z naciskiem na dwa pojęcia: akceptację i dostęp. Chociaż poziom akceptacji gotówki w strefie euro jest przeważnie wysoki, w niektórych państwach członkowskich i sektorach pojawiły się w tym względzie problemy. Jednocześnie niektóre osoby mają trudności z dostępem do gotówki, na przykład z powodu zamykania bankomatów i oddziałów banków.

Wniosek ma na celu zagwarantowanie stałej i powszechnej akceptacji gotówki w strefie euro, a także zapewnienie obywatelom wystarczającego dostępu do gotówki, tak by mogli płacić nią, jeśli sobie tego życzą.

Państwa członkowskie będą musiały zapewnić powszechną akceptację płatności gotówkowych, a także wystarczający i skuteczny dostęp do gotówki. Będą musiały monitorować sytuację, składać odpowiednie sprawozdania oraz podejmować działania zmierzające do rozwiązania stwierdzonych problemów. W razie potrzeby Komisja mogłaby pomagać w określeniu takich działań.

Dzięki nowym przepisom w strefie euro wszyscy będą mieć swobodę wyboru preferowanej metody płatności i dostęp do podstawowych usług gotówkowych. Pozwoli to zapewnić włączenie finansowe słabszych grup społecznych, np. osób starszych, które w większym stopniu korzystają z płatności gotówkowych.

Cyfrowe euro

Aby dostosować się do postępującej cyfryzacji gospodarki, Europejski Bank Centralny bada możliwość wprowadzenia cyfrowego euro, które będzie obowiązywać oprócz gotówki. Zapewniłoby ono konsumentom alternatywną metodę płatności w stosunku do już istniejących opcji. Oznacza to większy wybór dla konsumentów i ważniejszą rolę euro na rynkach międzynarodowych.

Cyfrowe euro byłoby dostępne równolegle z istniejącymi krajowymi i międzynarodowymi prywatnymi środkami płatniczymi, takimi jak karty czy aplikacje. Działałoby na zasadzie portfela cyfrowego. Obywatele i przedsiębiorstwa mogliby

płacić cyfrowym euro zawsze i wszędzie w obrębie strefy euro.

Co istotne, ten sposób płatności byłby dostępny zarówno w trybie online jak i offline, tzn. płatności można by dokonywać z urządzenia na urządzenie bez połączenia internetowego, z oddalonego obszaru czy parkingu podziemnego. Transakcje internetowe zapewniałyby taki sam poziom ochrony danych jak istniejące cyfrowe środki płatności, natomiast płatności offline gwarantowałyby użytkownikom wysoki poziom ochrony prywatności i danych: pozwoliłyby na dokonywanie płatności cyfrowych bez konieczności ujawniania tak dużej ilości danych osobowych, jak to się dzieje obecnie przy płatnościach kartą, tak jakby płacili gotówką, a ilość ujawnianych danych byłaby taka sama jak podczas wypłacania gotówki z bankomatu. Nikt nie mógłby zobaczyć, za co płacą osoby korzystające z cyfrowego euro w trybie offline.

Banki i inni dostawcy usług płatniczych w całej UE rozprowadzaliby cyfrowe euro wśród obywateli i przedsiębiorstw. Podstawowe usługi związane z cyfrowym euro byłyby świadczone bezpłatnie na rzecz osób fizycznych. Aby zwiększyć poziom włączenia finansowego pod względem finansowym, osoby nieposiadające rachunku bankowego mogłyby otworzyć i posiadać rachunek w urzędzie pocztowym lub innej instytucji publicznej, takiej jak urząd administracji lokalnej. Ta metoda płatności byłaby również łatwa w użyciu, w tym dla osób z niepełnosprawnościami.

Cyfrowe euro mogłoby również stanowić solidną podstawę dalszych innowacji, umożliwiając na przykład bankom dostarczanie swoim klientom innowacyjnych rozwiązań.

Duża dostępność i powszechne wykorzystanie cyfrowego pieniądza banku centralnego miałyby również duże znaczenie dla suwerenności monetarnej UE – zwłaszcza jeśli inne banki centralne na całym świecie zaczną rozwijać waluty cyfrowe. Jest to również ważne w kontekście rozwijającego się rynku kryptowalut.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/euro-w-portfelu-i-smartfonie-2023-06-29_pl

Web 4.0 i wirtualne światy

Komisja Europejska przyjęła nową strategię dotyczącą technologii Web 4.0 i światów wirtualnych, aby nadać kierunek kolejnej transformacji technologicznej i zapewnić otwarte, bezpieczne, godne zaufania, sprawiedliwe i sprzyjające włączeniu społecznemu środowisko cyfrowe dla osób mieszkających w UE, unijnych przedsiębiorstwach oraz dla administracji publicznych.

Internet rozwija się w bardzo szybkim tempie. Po aktualnie trzeciej generacji internetu – Web 3.0 – której głównymi cechami są otwartość, decentralizacja i maksymalne wzmocnienie pozycji osób z niego korzystających, kolejna jego generacja – Web 4.0 – umożliwi integrację między cyfrowymi i rzeczywistymi przedmiotami oraz środowiskami, a także nasili interakcje między ludźmi a maszynami.

W opublikowanych w marcu prognozach dotyczących gospodarki UE po 2030 r. podkreślono, że cyfryzacja jest jednym z głównych czynników napędzających wzrost gospodarczy, a technologia Web 4.0 stanowi przełomową transformacją technologiczną gwarantującą płynnie połączony, inteligentny i immersyjny świat. Szacuje się, że wartość globalnego rynku światów wirtualnych wzrośnie z 27 mld euro w 2022 r. do ponad 800 mld euro do 2030 r.

Światy wirtualne będą miały wpływ na sposób funkcjonowania społeczeństw, co niesie ze sobą zarówno możliwości, jak i zagrożenia, na które należy się przygotować. Nowa strategia dąży do ukształtowania technologii Web 4.0 i światów wirtualnych w taki sposób, aby odzwierciedlały one wartości i zasady UE, gwarantowały pełne przestrzeganie praw osób zamieszkujących w UE oraz były środowiskiem, w którym europejskie przedsiębiorstwa mogą się rozwijać.

Kluczowe filary strategii

Strategia jest zgodna z celami na 2030 r. określonymi w programie polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” i z jego trzema kluczowymi filarami cyfryzacji, którymi są: umiejętności, transformacja przedsiębiorstw oraz transformacja usług publicznych. Czwarty filar – infrastruktura – jest przedmiotem pakietu Komisji dotyczącego łączności i szerszych strategii politycznych Komisji w zakresie obliczeń, chmury obliczeniowej i technologii brzegowych. W strategii jako konkretną grupę działania określono również otwartość światów wirtualnych i technologii Web 4.0 oraz globalne zarządzanie nimi.

1) **Wzmacnianie pozycji osób i podnoszenie umiejętności** w celu budowania świadomości, dostępu do wiarygodnych informacji i stworzenia puli talentów w obszarze światów wirtualnych. Pod koniec 2023 r., najpóźniej w pierwszym kwartale 2024 r. Komisja opracuje wytyczne dla ogółu społeczeństwa w postaci „zestawu narzędzi dla obywateli”. Ponieważ obecność na rynku osób specjalizujących się w światach wirtualnych jest bardzo ważna, Komisja będzie współpracowała z państwami członkowskimi w celu stworzenia zasobu talentów i będzie wspierała rozwój

THIERRY BRETON,

Komisarz do spraw rynku wewnętrznego:

Europa pokazała, że dąży do stania się światowym liderem w zakresie technologii Web 4.0 i światów wirtualnych. Mamy wszystko co niezbędne, aby odegrać wiodącą rolę w kolejnej transformacji technologicznej: innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up, zróżnicowane treści kreatywne i zastosowania przemysłowe, silną pozycję jako globalny podmiot wyznaczający standardy oraz przyjazne innowacjom i przewidywalne ramy prawne. Rozbudujemy tę przewagę konkurencyjną jeszcze bardziej, wesprzemy współpracę programistów odpowiedzialnych za światy wirtualne z użytkownikami przemysłowymi, zainwestujemy w rozwój i zwiększenie skali nowych technologii oraz zapewnimy ludziom dostęp do narzędzi i umiejętności umożliwiających bezpieczne i pewne korzystanie ze światów wirtualnych.

umiejętności – w tym wśród kobiet i dziewcząt – dzięki projektom finansowanym w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Z kolei w ramach programu „Kreatywna Europa” wspierany będzie rozwój umiejętności osób tworzących treści cyfrowe.

- 2) **Transformacja przedsiębiorstw: wspieranie europejskiego ekosystemu przemysłowego Web 4.0** w celu budowania doskonałości i rozwiązania problemu fragmentacji. Obecnie nie istnieje żaden ekosystem UE łączący różne podmioty łańcucha wartości światów wirtualnych i technologii Web 4.0. Komisja zaproponowała stworzenie partnerstwa na rzecz światów wirtualnych w ramach programu „Horyzont Europa”, które mogłoby rozpocząć działalność w 2025 r., w celu wsparcia doskonałości w badaniach naukowych oraz opracowania planu działania w zakresie przemysłu i technologii dla wirtualnych środowisk. Aby pobudzać innowacje, Komisja będzie również wspierała osoby tworzące treści cyfrowe i przedsiębiorstwa medialne w UE w testowaniu nowych narzędzi, zapewni współpracę między programistami oraz użytkownikami biznesowymi oraz podejmie działania z państwami członkowskimi w celu opracowania piaskownic regulacyjnych związanych z technologią Web 4.0 i światami wirtualnymi.
- 3) **Transformacja usług publicznych: wspieranie postępu społecznego i wirtualnych usług publicznych** w celu wykorzystania możliwości, jakie oferują światy wirtualne. UE już teraz inwestuje w ważne inicjatywy, takie jak „Kierunek Ziemia” (DestinE), lokalne cyfrowe bliźniaki na rzecz inteligentnych społeczności czy europejski cyfrowy bliźniak oceanu, które umożliwią rozwój nauki, opracowanie precyzyjnych zastosowań przemysłowych oraz podejmowanie przez organy publiczne świadomych decyzji w zakresie polityki publicznej. Komisja uruchomiła dwie nowe inicjatywy przewodnie: „CitiVerse” – immersyjne środowisko miejskie, które można wykorzystać do planowania miast i zarządzania nimi; europejski wirtualny bliźniak człowieka – kopia ludzkiego ciała wspierająca podejmowanie decyzji klinicznych i leczenie w indywidualnych przypadkach.
- 4) **Kształtowanie globalnych standardów w zakresie otwartych i interoperacyjnych światów wirtualnych oraz technologii Web 4.0**, tak aby nie zostały one zdominowane przez kilka dużych podmiotów. Komisja podejmie współpracę z zainteresowanymi stronami w obszarze zarządzania internetem na całym świecie i będzie promowała standardy związane z technologią Web 4.0, które są zgodne z wizją i wartościami UE.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/web-40-i-wirtualne-swiaty-2023-07-12_pl

Europejski Fundusz Obronny: nowe inwestycje

Komisja Europejska ogłosiła wyniki zaproszeń do składania wniosków z 2022 r. w ramach Europejskiego Funduszu Obronnego (EFO) opiewających na kwotę 832 mln euro z funduszy UE na wsparcie 41 wspólnych projektów badawczo-rozwojowych w dziedzinie obronności w całej UE.

Wybrane projekty pomogą w dalszym rozwijaniu wysokiej klasy zdolności obronnych UE w obszarach krytycznych, takich jak marynarka wojenna, walka naziemna, walka powietrzna, satelitarna zdolność wczesnego ostrzegania i cyberprzestrzeń. Na przykład w dziedzinie marynarki wojennej projekt E-NACSOS skoncentruje się na nowym standardzie współpracy w zakresie obrony przeciwlotniczej i antyrakietowej. W kategorii „walka powietrzna” projekt REACTII poprawi odporność i zarządzanie w zakresie wojny elektronicznej. Inny projekt w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, ODIN'S EYE II, będzie opierał się na postępach w zakresie satelitarnych systemów wczesnego ostrzegania o raketach i obejmie przemysł z 14 państw członkowskich UE i Norwegii w celu zwiększenia europejskich zdolności w tej dziedzinie. EFO przyczyni się również bezpośrednio do cyberobrony w ramach trzech projektów badawczo-rozwojowych.

Po raz pierwszy EFO przeznaczy 25 mln euro na wyzwanie technologiczne w ramach unijnego systemu innowacji w dziedzinie obronności (EUDIS). W ramach tego wyzwania technologicznego zespoły będą konkurować w celu znalezienia najlepszego rozwiązania w zakresie wykrywania ukrytych zagrożeń za pośrednictwem systemów bezzałogowych oraz umożliwienia personelowi wojskowemu i cywilnemu bezpieczniejszego działania w środowiskach dotkniętych konfliktem.

Sukces, jakim zakończył się drugi rok zaproszeń do składania wniosków w ramach EFO, dowodzi, że taki model funkcjonowania – oparty na dwóch poprzednich programach (działanie przygotowawcze Unii w zakresie badań nad obronnością i Europejski program rozwoju przemysłu obronnego) – sprawdza się w praktyce:

- **wysoce atrakcyjny program o dużym zainteresowaniu ze strony przemysłu UE:** do różnych konsorcjów wpłynęły 134 wnioski obejmujące duże zakłady, MŚP, spółki o średniej kapitalizacji i organizacje badawczo-technologiczne;
- **szeroki zasięg geograficzny:** w wybranych wnioskach uczestniczy 550 osób prawnych z 26 państw członkowskich UE i Norwegii;
- **szeroka współpraca w ramach projektów:** wybrane wnioski angażują średnio 22 podmioty z 9 państw członkowskich UE i Norwegii;
- **silne zaangażowanie małych i średnich przedsiębiorstw:** MŚP stanowią ponad 39% wszystkich podmiotów zaangażowanych w wybrane wnioski, otrzymując 20% wnioskowanego finansowania UE;
- **równowaga między badaniami a rozwojem zdolności:** 317 mln euro na finansowanie 25 projektów badawczych i 514 mln euro na finansowanie 14 projektów w zakresie rozwoju zdolności;
- **wsparcie na rzecz przełomowych technologii obronnych:** 4,5% budżetu przeznaczone jest na finansowanie przełomowych pomysłów, które przyczynią się do radykalnej zmiany koncepcji i sposobu prowadzenia projektów obronnych;

THIERRY BRETON,

Komisarz do spraw rynku wewnętrznego:

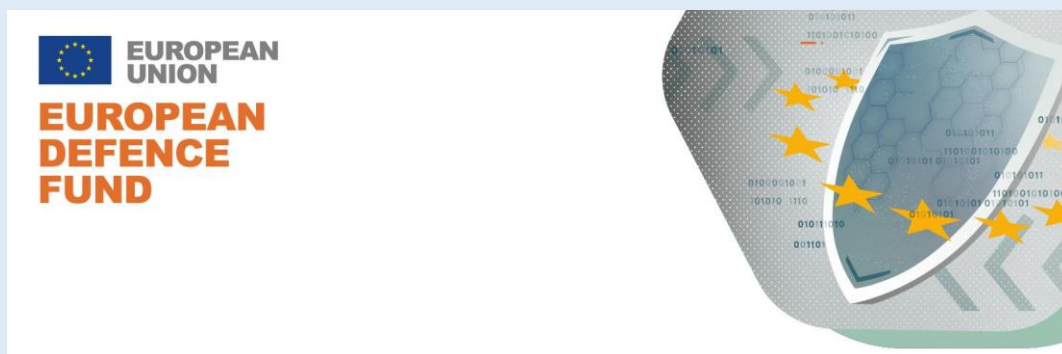
Za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Obronnego UE inwestuje w technologie i zdolności w odpowiedzi na pojawiające się i przyszłe zagrożenia (na morzu, na ziemi, w powietrzu, przestrzeni kosmicznej lub w cyberprzestrzeni) ze szczególnym uwzględnieniem w tym roku zdolności w zakresie obrony powietrznej, wojny elektronicznej i cyberobrony. EFO w znacznym stopniu przyczynia się do swobody działania Europy, jej wiodącej pozycji technologicznej i bardziej zintegrowanej europejskiej bazy przemysłowej w dziedzinie obronności. Realizowane w tym roku projekty pokazują, że dzięki skutecznej współpracy państwa członkowskie budują silniejszą europejską obronność.

- zrównoważone wsparcie na rzecz strategicznych zdolności obronnych oraz nowych rozwiązań technologicznych.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/europejski-fundusz-obronny-nowe-inwestycje-2023-06-27_pl

Europejski Fundusz Obrony (EFO) jest głównym instrumentem UE mającym wspierać współpracę w dziedzinie prac badawczo-rozwojowych w przemyśle obronnym w Europie. Stanowi on uzupełnienie wysiłków państw członkowskich, promując współpracę między przedsiębiorstwami różnej wielkości i podmiotami badawczymi w całej UE. EFO wspiera oparte na współpracy projekty w dziedzinie obronności przez cały cykl prac badawczo-rozwojowych, koncentrując się przy tym na projektach prowadzących do opracowania najnowocześniejszych i interoperacyjnych technologii obronnych i elementów wyposażenia obronnego. Wspiera on również innowacje i zachęca MŚP do udziału w projektach transgranicznych. Projekty są wybierane w następstwie zaproszeń do składania wniosków, które określa się zgodnie z unijnymi priorytetami rozwoju zdolności uzgodnionymi przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPBiO).

Budżet EFO na lata 2021-2027 wynosi 7,953 mld euro. Ta pula środków finansowych jest podzielona na dwa filary:

- kwota 2,651 mld euro zostanie przeznaczona na finansowanie wspólnych prac badawczych w dziedzinie obronności, mających na celu stawienie czoła nowym i przyszłym zagrożeniom dla bezpieczeństwa;
- kwota 5,302 mld euro zostanie przeznaczona na współfinansowanie wspólnych projektów w zakresie rozwoju zdolności.

Środki w wysokości 4-8% budżetu EFO przeznaczone są na rozwój lub badania dotyczące technologii przełomowych, które mogą prowadzić do przełomowych innowacji w sektorze obrony.

EFO jest wdrażany poprzez roczne programy prac podzielone na 17 kategorii działań w okresie objętym wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2021-2027. Obszary, na których koncentrują się programy, to:

- nowe wyzwania związane z kształtowaniem wielowymiarowego i całościowego podejścia do współczesnej przestrzeni walki zbrojnej, obejmujące takie kwestie jak wsparcie medyczne w dziedzinie obronności, zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe, biotechnologia i czynniki ludzkie, przewaga informacyjna, zaawansowane bierne i aktywne czujniki, cyberprzestrzeń i przestrzeń kosmiczna;
- czynniki przyspieszające w celu osiągnięcia kluczowego impulsu technologicznego dla EFO, które są istotne dla wszystkich rodzajów zdolności, tj. transformacja cyfrowa, odporność energetyczna i transformacja środowiskowa, materiały i komponenty, przełomowe technologie i otwarte zaproszenia do składania wniosków w zakresie innowacyjnych i przyszłościowych rozwiązań obronnych, w tym specjalne zaproszenia dla MŚP;
- doskonałość w działaniach wojennych w celu zwiększenia zdolności i wspierania ambitnych systemów obrony w dziedzinach takich jak walka w powietrzu, obrona powietrzna i przeciwrakietowa, walka naziemna, ochrona i mobilność sił zbrojnych, walka na morzu, podwodne działania wojenne oraz symulacja i szkolenia.

HISZPAŃSKA PREZYDENCJA W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ

W drugiej połowie 2023 r. prezydencję w Radzie UE sprawuje Hiszpania.

Oto cztery priorytety jej prac:

PONOWNE UPRZEMYSŁOWIENIE UE I JEJ OTWARTA AUTONOMIA STRATEGICZNA

Prezydencja hiszpańska będzie promować te działania, które sprzyjają rozwojowi strategicznych gałęzi przemysłu i technologii w Europie, rozszerzaniu i dywersyfikacji jej stosunków handlowych oraz wzmocnieniu łańcuchów dostaw, ze szczególnym uwzględnieniem Ameryki Łacińskiej. Ponadto zaproponuje wybiegającą w przyszłość, kompleksową strategię na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa gospodarczego i światowego przywództwa UE do 2030 r., zapewniając ciągłość i pogłębienie prac instytucji europejskich.

POSTĘPY W TRANSFORMACJI EKOLOGICZNEJ I ADAPTACJI ŚRODOWISKOWEJ

Prezydencja hiszpańska dołoży wszelkich starań, aby wspierać zieloną transformację. Zakłada to promowanie reformy rynku energii elektrycznej mającej na celu przyspieszenie wdrażania OZE, obniżenie cen energii elektrycznej oraz poprawę stabilności systemu. Ponadto będzie promować środki na rzecz zmniejszenia ilości odpadów i mikrodrobin plastiku, projektowania zrównoważonych produktów i wytwarzania ekologicznych paliw. Wszystko po to, aby UE nadal przewodziła globalnej walce ze zmianą klimatu.

PROMOWANIE WIĘKSZEJ SPRAWIEDLIWOŚCI SPOŁECZNEJ I EKONOMICZNEJ

Prezydencja hiszpańska będzie opowiadać się za ustanowieniem wspólnych norm w zakresie opodatkowania osób prawnych we wszystkich państwach członkowskich i będzie zwalczać uchylanie się od opodatkowania przez duże przedsiębiorstwa wielonarodowe. Będzie również pracować na rzecz odpowiedniej rewizji wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027 oraz odpowiedniej reformy reguł fiskalnych w celu zwiększenia przejrzystości oraz połączenia stabilności finansów publicznych z odpowiednim finansowaniem transformacji ekologicznej i cyfrowej.

ZWIĘKSZANIE JEDNOŚCI EUROPEJSKIEJ

Prezydencja hiszpańska będzie opowiadać się za większym pogłębieniem rynku wewnętrznego, urzeczywistnieniem unii bankowej i unii rynków kapitałowych, konsolidacją i ulepszeniem wspólnych instrumentów, takich jak fundusze NextGenerationEU, skuteczniejszym i skoordynowanym zarządzaniem procesami migracyjnymi i azylowymi oraz skoordynowanym wsparciem dla Ukrainy i innych państw sąsiednich. Będzie także pracować na rzecz rozwoju wspólnej, europejskiej tożsamości i wartości.

Źródło:

<https://spanish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>

UNIA EUROPEJSKA LOKALNIE

156. Sesja Plenarna Europejskiego Komitetu Regionów

W dniach 5-6 lipca 2023 r. odbyła się 156. Sesja Plenarna Europejskiego Komitetu Regionów.

Pierwszego dnia obrad odbyła się debata na temat roli władz lokalnych i regionalnych w obronie demokracji, po której przeprowadzono głosowanie nad przyjęciem opinii przygotowanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Gustawa Marka Brzezina pt. „**Rola władz lokalnych i regionalnych w przeciwdziałaniu dezinformacji i obcym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informację**”.

W swojej opinii Marszałek Brzezin przedstawił przykładowe narzędzia dostępne władzom lokalnym i regionalnym w walce z dezinformacją, które powinny być uzupełnione ścisłą współpracą z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, lokalnym mediami oraz weryfikatorami informacji. Zwrócił również uwagę, że strategia budowania społeczności odpornych na dezinformację powinna być wdrażana zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich, w tym poprzez włączenie edukacji medialnej do programów nauczania w szkołach oraz zapewnienie wsparcia dla godnych zaufania i pluralistycznych mediów lokalnych i regionalnych.

Ponadto Marszałek Brzezin podkreślił potrzebę stworzenia pilotażowego modelu systemowej reakcji na kampanie i incydenty dezinformacyjne w regionach, okręgach i gminach, zwłaszcza tych najbardziej narażonych na dezinformację.

Inne inicjatywy, które zostały przedstawione w opinii, obejmowały m.in. tłumaczenie krajowych i międzynarodowych podręczników i wytycznych dotyczących zwalczania dezinformacji na wszystkie języki urzędowe UE oraz ustanowienie na szczeblu krajowym punktu kontaktowego w celu regularnego dostarczania władzom lokalnym i regionalnym informacji na temat bieżących tendencji i narracji dezinformacyjnych.

Europejski Komitet Regionów jednogłośnie przyjął projekt opinii.

GUSTAW MAREK BRZEZIN,

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

Zjawisko dezinformacji i potrzeba walki z wszelkiego rodzaju manipulacjami to niezwykle ważne kwestie w życiu naszych społeczeństw. Pandemia i wojna zaostrzyły te problemy – istnieją zagrożenia hybrydowe, przed którymi musimy się bronić. Sfałszowane informacje i obecny rozwój technologii stanowią zagrożenie dla samej istoty demokracji i poważnie zakłócają demokratyczne procesy wyborcze. Dlatego

musimy edukować obywateli na wszystkich poziomach. Powinniśmy wykorzystywać zdolności samorządów lokalnych, aktywizować lokalne media, ale również zapewniać środki finansowe w ramach funduszy europejskich.

Ponadto podczas posiedzenia omówiono następujące opinie Europejskiego Komitetu Regionów:

➤ *Pakiet „rozszerzenie” na 2022 r.*

W opinii przedstawiono ocenę postępów reform na Bałkanach Zachodnich i w Turcji. Podkreślono również, że jakość sprawowania rządów na szczeblu lokalnym oraz demokracja lokalna powinny stanowić priorytet polityki UE oraz że UE powinna mocniej wspierać administracje lokalne, społeczeństwa obywatelskie i lokalne gospodarki.

➤ *Reforma unijnego rynku energii elektrycznej*

W opinii podkreślono, że wzmocnienie wymiaru lokalnego i regionalnego przyczyniłoby się do bezpieczeństwa energetycznego oraz przyniosłoby korzyści gospodarcze. Władze lokalne i regionalne powinny zatem opracować plan działania na rzecz przyjaznych dla klimatu dostaw energii zgodnie z celami klimatycznymi.

Zdjęcie: Europejski Komitet Regionów

➤ *Pakiet dotyczący surowców krytycznych
Akt w sprawie przemysłu neutralnego
emisyjnie*

Polityka UE mająca na celu zmniejszenie zależności od importu surowców krytycznych i zwiększenie produkcji technologii przemysłowych o zerowej wartości netto ma ogromny wpływ na regiony i miasta. Aby wzmocnić konkurencyjność Europy, a jednocześnie uniknąć rosnących dysproporcji terytorialnych, należy wziąć pod uwagę specyficzne wyzwania, przed którymi stoją gospodarki i społeczności regionalne i lokalne.

➤ *Przegląd przepisów UE dotyczących
jakości powietrza
Zmiana dyrektywy dotyczącej
oczyszczania ścieków komunalnych*

Przegląd prawodawstwa UE w zakresie jakości powietrza oraz oczyszczania ścieków komunalnych to kluczowy krok w programie Komisji Europejskiej na rzecz zerowej emisji zanieczyszczeń, którego celem jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby do poziomów, które nie są uważane za szkodliwe dla zdrowia i naturalnych ekosystemów.

➤ *Wspieranie potencjału i synergii
inicjatyw UE w ramach Zielonego Ładu
na rzecz regionów i miast*

Do kluczowych zaleceń Europejskiego Komitetu Regionów należy: promowanie silniejszych synergii, łączenie wysiłków i zapobieganie nakładaniu się różnych inicjatyw Zielonego Ładu, stosowanie podejścia bardziej ukierunkowanego na użytkownika, elastycznego i ukierunkowanego na potrzeby, ograniczanie wymogów w zakresie sprawozdawczości oraz uwzględnianie różnych potrzeb władz lokalnych i regionalnych oraz kontekstów krajowych.

Źródło:

<https://cor.europa.eu/pl/events/Pages/156th-cor-plenary-session.aspx>

Z BIURA W BRUKSELI

Rok Mikołaja Kopernika w Brukseli

Od początku roku trwa aktywna akcja promocyjna Warmii i Mazur poprzez postać Mikołaja Kopernika, którego 550. rocznicę urodzin i 480. rocznicę śmierci obchodzimy w tym roku. Przez cały rok przypominamy mieszkańcom Brukseli, jak i turystom, że Mikołaj Kopernik większość swojego życia spędził na Warmii. Tym razem Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli, wspólnie z biurami Województw Pomorskiego i Kujawsko-Pomorskiego, a przede wszystkim z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej, przygotowało wystawę „Śladami Mikołaja Kopernika”. Na przełomie czerwca i lipca była ona prezentowana na ogrodzeniu Ambasady RP w Brukseli – budynku położonym w samym centrum prestiżowej części dzielnicy Etterbeek, nieopodal tzw. dzielnicy europejskiej. Wystawa przedstawiała miejsca położone na Szlaku Kopernikowskim, który jest drogowym szlakiem turystycznym upamiętniającym postać

Mikołaja Kopernika i jego związki z regionami, w których został wytyczony. Trasa szlaku o łącznej długości niemal 590 kilometrów prowadzi przez miejscowości związane z życiem i działalnością wielkiego uczonego, położone w województwach warmińsko-mazurskim, pomorskim i kujawsko-pomorskim. Województwo warmińsko-mazurskie reprezentowane jest przez Lidzbark Warmiński, Frombork i Olsztyn.

Na początku lipca podczas sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów, Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli zaprezentowało w budynku Komitetu wystawę „Warmińskie życie Mikołaja Kopernika”. Z postacią tego słynnego Warmiaka mieli okazję zapoznać się przedstawiciele korporacji samorządowych ze wszystkich regionów Unii Europejskiej.

ROK MIKOŁAJA KOPERNIKA
2023

Wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju, wzmacniające współpracę na rzecz bardziej ekologicznego łańcucha dostaw rolno-spożywczych

12 czerwca odbyła się konferencja „Wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju, wzmacniająca współpracę na rzecz bardziej ekologicznego łańcucha dostaw rolno-spożywczych” zorganizowana z inicjatywy Komisji Europejskiej.

W ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w 2021 roku Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 wprowadzono nowe wyłączenie (art. 210a) do Rozporządzenia 1308/2013 ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych.

Artykuł 210a dopuszcza odstępstwo od niezgodności z prawem porozumień ograniczających konkurencję, o których mowa w art. 101 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, gdzie zasadniczo zakazuje się porozumień między przedsiębiorstwami, które ograniczają konkurencję, takich jak porozumienia między konkurentami, które prowadzą do wyższych cen lub mniejszych ilości.

Wyłączenie dopuszcza umowy zawierane na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju poprzez przyjęcie norm wykraczających poza normy obowiązkowe określone na podstawie przepisów unijnych lub krajowych z zastrzeżeniem, że ograniczenia konkurencji wynikające z porozumień będą niezbędne do osiągnięcia tych celów (brak możliwości osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju w sposób niezakłócający konkurencji – kryterium niezbędności).

Kwalifikujące się normy zrównoważonego rozwoju:

- cele środowiskowe, w tym łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej, zrównoważone wykorzystanie i ochrona krajobrazów, wody i gleby, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym ograniczenie marnotrawienia żywności, zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola oraz ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej i ekosystemów;
- wytwarzanie produktów rolnych w sposób, który ogranicza stosowanie pestycydów i polega na zarządzaniu ryzykiem związanym z takim stosowaniem lub zmniejsza ryzyko oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w produkcji rolnej;
- zdrowie zwierząt i dobrostan zwierząt.

W projekcie wytycznych wskazuje się na interwencję ex post – Komisja Europejska i krajowe organy właściwe ds. konkurencji mają prawo wstrzymać albo zażądać zmiany postanowień zawartych w porozumieniach, jeśli zagrażają one celom Wspólnej Polityki Rolnej (art. 39 TFUE).

1 czerwca 2023 r. Komisja Europejska przyjęła zmienione rozporządzenia ws. wyłączeń grupowych dotyczących porozumień horyzontalnych i nowe wytyczne horyzontalne, w tym nowy rozdział wytycznych horyzontalnych obejmujący porozumienia w sprawie zrównoważonego rozwoju.

SUSTAINABILITY GUIDELINES

Enhancing cooperation for a greener agri-food supply chain

Organised by

COMPETITION
AGRICULTURE

Charlemagne building
Rue de la Loi 170, Brussels

12 June 2023 | 09:30 – 17:30

Do 8 grudnia 2023 r. Komisja Europejska opracuje ostateczną wersję wytycznych dotyczących warunków dopuszczających stosowanie wyłączenia.

Podsumowanie wystąpień panelowych:

Zgodnie z projektem wytycznych, artykuł 210a ma zastosowanie w części porozumienia bezpośrednio odnoszącej się do produkcji lub handlu co najmniej jednym produktem rolnym, wymienionym w załączniku I do TFUE (produkty rybołówstwa i akwakultury nie wchodzą w zakres art.210a).

W projekcie wytycznych podkreśla się różnice odnoszące się do pojęcia niezbędności, które występują pomiędzy art. 210a oraz art. 101 ust. 3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W przypadkach, w których umowa dotyczy zarówno produktów rolnych, jak i nierolnych, artykuł 210a ma zastosowanie wyłącznie do części rolnej (nie dotyczy produktów spożywczych).

Wyłączenie ma zapewnić bezpieczeństwo prawne w kontekście porozumień, które mogą mieć negatywne skutki, takie jak np. zmniejszenie produkcji, czy wzrost cen, co może być konieczne dla niektórych ulepszeń w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Przyjęcie przez podmioty norm wykraczających poza wymagane prawem dotyczy również obszarów, w których obecnie nie funkcjonują żadne przyjęte normy, np. w zakresie erozji gleb.

Nowe wyłączenie ma na celu wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności oraz zwiększenia ich siły przetargowej w procesie zawierania porozumień określających normy zrównoważonego rozwoju. Artykuł 210a stosuje się do porozumień w sprawie zrównoważonego rozwoju, których stroną jest co najmniej jeden producent produktów rolnych. W tym miejscu podkreśla się również, że negocjacje w imieniu producentów produktów rolnych mogą być prowadzone przez stowarzyszenia reprezentujące rolników (zmniejszenie obciążeń administracyjnych po stronie producenta).

Artykuł 210a ma umożliwiać uzyskanie rekompensaty kosztów spowodowanych większym skoncentrowaniem na zrównoważonym rozwoju przy udziale dodatkowych uczestników łańcucha generowania wartości.

Wyłączenie obejmuje jedynie niektóre cele zrównoważonego rozwoju, związane z Europejskim Zielonym Ładem (nie dotyczy zrównoważonego rozwoju związanego np. z celami społecznymi albo gospodarczymi).

Produkcja żywności ekologicznej będzie wymagać zmiany modelu ekonomicznego związanej z koniecznością pokrycia wyższych kosztów produkcji przez producentów rolnych, w związku z czym zawierane porozumienia powinny uwzględniać sprawiedliwy podział zysków i ryzyka pomiędzy uczestników całego łańcucha wartości.

Podkreśla się konieczność zwiększenia przejrzystości w kontekście informowania konsumenta o poziomie faktycznego wynagrodzenia dla producentów rolnych oraz innych uczestników łańcucha dostaw, wynikającej z konieczności ponoszenia zwiększonych kosztów nabywania zrównoważonych artykułów rolnych. Projekt wytycznych przewiduje np. możliwość stosowania etykiet na rzecz informowania o produktach, które spełniają określone normy zrównoważonego rozwoju, co może wpływać na wzrost zaufania konsumentów.

Zwraca się uwagę na konieczność zapewnienia przez Komisję Europejską właściwej interpretacji pojęcia niezbędności wynikającego z art.210a w kontekście zagrożeń, które mogą skutkować zwiększeniem cen konsumenckich za artykuły rolne niespełniające w rzeczywistości wyższych standardów zrównoważoności (zjawisko pseudoekologizacji, tzw. *greenwashing*). Pseudoekologizację wskazuje się również jako jeden z najważniejszych czynników zagrażających zmianom na rzecz zrównoważonego rozwoju, któremu art.210a mogłaby zapobiegać.

Zwraca się uwagę na konieczność zapewnienia przez Komisję Europejską jasnych wytycznych związanych z rodzajami umów, które są niezbędne dla osiągnięcia wyższych standardów zrównoważonego rozwoju, w szczególności w kontekście ustalania cen. Zwiększone koszty po stronie konsumenta powinny być uzasadnione w racjonalny sposób i odzwierciedlać zrównoważone metody produkcji.

Podkreśla się potrzebę stworzenia jednolitych mechanizmów na rzecz stałej kontroli zrównoważoności produktów rolnych.

Podkreśla się rolę konsumentów w kształtowaniu rynku poprzez dokonywanie wyborów konsumenckich, które mogą w konsekwencji zachęcać cały łańcuch dostaw do priorytetowego traktowania zrównoważonego rozwoju.

Zwraca się jednocześnie w tym aspekcie uwagę na następujące kwestie:

- gotowość/niechęć konsumenta do ponoszenia zwiększonych kosztów zakupu bardziej zrównoważonych produktów;
- faktyczne zapotrzebowanie konsumentów na bardziej zrównoważone produkty rolne;
- różnica pomiędzy deklarowanymi preferencjami a faktycznymi wyborami konsumenckimi;
- brak możliwości ponoszenia przez konsumentów zwiększonych kosztów zakupu bardziej zrównoważonych produktów pomimo deklarowanego zapotrzebowania,
- skłonność do nabywania bardziej zrównoważonych produktów rolnych w długiej/krótkiej perspektywie czasowej.

Zwrócono jednocześnie uwagę, że artykuł 210a łączy pojęcie „niezbędności” z celami zrównoważonego rozwoju, a nie z konsumentami (ustawodawca zdecydował, że jedyne kryterium odnoszące się do art. 210a to „niezbędność”, a nie gotowość konsumenta do zapłaty za bardziej zrównoważone produkty rolne).

Brak gotowości konsumentów do ponoszenia zwiększonych kosztów oraz szeroka dostępność mniej zrównoważonych produktów to jeden z głównych czynników wpływających na brak właściwych rekompensat dla producentów rolnych. W tym kontekście działanie art. 210a może być uzależnione od umożliwienia podmiotom prywatnym zawierania porozumień dotyczących zrównoważonego rozwoju na dużą skalę. Takie podejście może również skutkować znacznym ograniczeniem produkcji i dostępności mniej zrównoważonych produktów rolnych na rynku.

Podkreśla się konieczność uwzględnienia różnic wynikających z podejścia do zrównoważonego rozwoju wdrażanego przez poszczególne kraje członkowskie.

Art. 210a powinien być narzędziem ściśle powiązaniem z celami publicznej polityki w zakresie Europejskiego Zielonego Ładu, umożliwiającym przejście do poprawy zrównoważenia finansowego i środowiskowego produktów rolnych.

Przykłady inicjatyw wdrażających wyższe standardy zrównoważoności:

[Bioland](#) – stowarzyszenie rolnictwa ekologicznego.

[Tierwohl](#) – inicjatywa na rzecz dobrostanu zwierząt.

[Fresh Produce Centre](#) – inicjatywa zrzeszająca podmioty zajmujące się sprzedażą oraz marketingiem owoców i warzyw.

Zielony Horyzont – RePowerEU dla dolin wodorowych

13 czerwca odbyło się webinarium „Zielony Horyzont – RePowerEU dla dolin wodorowych”, zorganizowane z inicjatywy Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych Unii Europejskiej.

Clean Hydrogen Mission (inicjatywa w ramach Mission Innovation)

Inicjatywa na rzecz opracowania rozwiązań wobec globalnych wyzwań związanych ze zwalczaniem zmian klimatycznych, tworzeniem trwałych miejsc pracy i wzrostu gospodarczego oraz zapewnieniem dostępu do energii i energetycznego bezpieczeństwa.

Wskazuje się na potencjał czystego wodoru w kontekście dekarbonizacji sektorów, takich jak przemysł i ciepłownictwo, odpowiedzialnych obecnie za 2/3 światowych emisji. Podkreśla się jednocześnie wyzwania w tym zakresie związane z kosztami wytwarzania zielonego wodoru w porównaniu do kosztów produkcji z paliw kopalnych.

Celem inicjatywy jest zwiększenie konkurencyjności wodoru pochodzącego z odnawialnych źródeł poprzez obniżenie kompleksowych kosztów do poziomu 2 USD/kilogram do roku 2030.

Działania w ramach inicjatywy koncentrują się na katalizowaniu redukcji kosztów poprzez intensyfikację badań i rozwoju technologii wodorowych oraz wsparciu celu, jakim jest utworzenie co najmniej 100 dolin wodorowych, obejmujących produkcję, magazynowanie oraz wykorzystanie końcowe czystego wodoru w skali globalnej.

Wskazywane warunki dla utworzenia doliny wodorowej obejmują:

- skalę przedsięwzięcia wykraczającą poza projekty demonstracyjne (co najmniej 2 duże inwestycje),
- zdefiniowany geograficznie obszar (np. region),
- wykorzystanie wodoru w kilku obszarach gospodarki,
- pełny łańcuch wartości wodoru (produkcja, magazynowanie, dystrybucja, zastosowanie),
- studium wykonalności gwarantujące uruchomienie doliny wodorowej oraz pozyskanie finansowania z różnych źródeł.

Międzynarodowi partnerzy Clean Hydrogen Mission:

- Clean Energy Ministerial – globalne forum wysokiego szczebla promujące polityki i programy rozwijające technologie czystej energii,
- Hydrogen TCP – Program Współpracy w zakresie Technologii Wodorowych,
- IPHE – Międzynarodowe Partnerstwo na rzecz Wodoru i Ogniw Paliwowych w Gospodarce,
- UNFCCC (Green Hydrogen Catapult) – inicjatywa na rzecz zwiększenia masowej skali wodoru do roku 2026,
- World Bank Group (Energy Sector Management Assistance Program) – partnerstwo Banku Światowego i 24 interesariuszy na rzecz wspierania krajów o niskich i średnich dochodach w ograniczaniu ubóstwa

The graphic features the logo of NCBR (Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE) in the top left. The main title 'ZIELONY HORYZONT' is in large green letters, with 'RePowerEU dla dolin wodorowych' below it in blue. Underneath, it says 'WEBINARIUM' and '13 CZERWCA 2023, godz. 13:00-14:30'. On the right side, there is a grid of six icons: Wind Power (wind turbines), Green Power (solar panel and tree), Eco (leaf), Clean & Green (factory with smoke), Solar Energy (solar panel), and Recycling (recycling symbol).

i pobudzaniu wzrostu poprzez zrównoważone rozwiązania energetyczne,

- World Economic Forum (Accelerating Clean Hydrogen Initiative) – inicjatywa na rzecz tworzenia środowiska wspierającego wykorzystanie wodoru w globalnej transformacji energetycznej.

Osiągnięcie zakładanego poziomu cen produkcji zielonego wodoru oparte zostało o działania w trzech filarach:

- Filar I „Badania i Innowacje” (innowacje w zakresie technologii i procesów przemysłowych na rzecz redukcji kosztów), w tym wsparcie Filaru II.
- Filar II „Demonstracje” (projekty na dużą skalę; podejście systemowe obejmujące produkcję, magazynowanie, transport, dystrybucję i wykorzystanie końcowe; wsparcie krajów spoza inicjatywy Mission Innovation w rozwoju dolin wodorowych).
- Filar III „Sprzyjające Środowisko” (współpraca z innymi inicjatywami w celu identyfikacji i przezwyciężania barier we wdrażaniu).

Clean Hydrogen Mission będzie dostosowana i skoordynowana z innymi programami/inicjatywami w zakresie badań naukowych i innowacji, sektora prywatnego i organizacji międzynarodowych.

[Prezentacje](#) z wirtualnego warsztatu dotyczącego sprzętu i pojazdów terenowych napędzanych wodorowymi ogniwami paliwowymi, zorganizowanego w ramach inicjatywy Mission Innovation. Warsztat odbył się we wrześniu 2021 r.

[Raporty](#) aktualizacyjne dotyczące dolin wodorowych.

Bursztynowa Dolina Wodorowa

Obecnie jedyna certyfikowana przez Mission Innovation wielkoskalowa (larg-scale) dolina wodorowa w Polsce.

W ramach projektu Bursztynowej Doliny Wodorowej planuje się wdrożenie wodorowego ekosystemu w województwie pomorskim, obejmującego produkcję zeroemisyjnego wodoru, magazynowanie, dystrybucję oraz eksploatację wodoru.

Projekt będzie realizowany w perspektywie krótkoterminowej (do roku 2028) oraz długoterminowej (po roku 2028). W ramach perspektywy

krótkoterminowej planuje się osiągnięcie poziomu produkcji wodoru w minimalnym wymiarze 4kt/rok, wykorzystywanego w sektorach transportu i przemysłu oraz na rzecz rozwoju ogniwo-paliwowych dla pojazdów portowych. Perspektywa długoterminowa przewiduje osiągnięcie poziomu produkcji wodoru powyżej 30kt rocznie, dekarbonizację portów (zasilanie transportu morskiego oraz pojazdów wykorzystywanych na obszarze terminali) oraz zaopatrzenie sektora energii.

Region Wielkopolski

W 2019 roku uruchomiono [Wielkopolską Platformę Wodorową](#), organ opiniotwórczy i doradczy samorządu województwa w zakresie prowadzenia polityki gospodarczej w obszarze technologii nisko i zeroemisyjnych. Skupia ona przedstawicieli z sektora nauki, biznesu, samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

W kwietniu 2023 r. przyjęta została [strategia rozwoju Wielkopolski wodorowej do 2030 z perspektywą do 2040](#), analizująca potencjał i możliwości rozwoju gospodarki wodorowej w regionie.

W ramach działań Wielkopolskiej Platformy Wodorowej opracowano [materiał edukacyjny](#) dotyczący gospodarki wodorowej.

Więcej informacji na temat dolin wodorowych w Polsce znajduje się [tu](#).

Podczas webinarium omówiono również działania podejmowane przez Politechnikę Poznańską w zakresie badań nad wodorem, skupione wokół 3 głównych obszarów – wytwarzania, zastosowania oraz magazynowania. W październiku bieżącego roku uczelnia rozpocznie kształcenie podyplomowe na kierunku Inżynieria Systemów Zasilania Wodorem.

Spotkania z unijną Komisarz do spraw spójności i reform

20 czerwca odbyło się spotkanie z **unijną Komisarz do spraw spójności i reform Elisą Ferreirą** zorganizowane dla biur regionalnych w Brukseli. Spotkanie rozpoczęło się wystąpieniem Pani Komisarz, która powiedziała: *„Jeśli popatrzymy wstecz, to stwierdzimy jak wiele zaszło zmian, ale dostrzeżemy również, że UE umiała się do nich przystosować. Wystarczy wspomnieć pandemię COVID, szczepionki, pracę zdalną, wybuch wojny na Ukrainie, kryzys energetyczny, zmiany klimatyczne, digitalizację, sztuczną inteligencję, zależność ekonomiczną UE od innych krajów, kwestię uchodźców...”*

E. Ferreira przypomniała, że w 2019 r. UE uznała klimat za priorytet, co bardzo przyspieszyło proces nowego podejścia do kwestii przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Kolejnym wyzwaniem jest demografia, gdyż sytuacja jest alarmująca: szacuje się, że do 2025 r. liczba osób w wieku produkcyjnym spadnie do 45 milionów – są to zmiany i wyzwania, którym UE musi stawiać czoła i dlatego tak ważna jest polityka spójności.

Komisarz Ferreira przypomniała także jak ewoluowała polityka spójności. W początkowym okresie skupiono się na rozwoju infrastruktury, ale teraz nadszedł czas na kolejny etap: rozwój umiejętności, zielona energia, innowacje – na tych wytycznych bazują już nowe programy RPO 2021-27 (*net zero industry, bio-tech, AI*).

Jeśli chodzi o przyszłość polityki spójności, według Komisarz Ferreiry, znacznie zmniejszył się procent osób, które kwestionują jej zasadność, gdyż skuteczność potwierdzają statystyki. Przed wprowadzeniem polityki spójności wskaźnik rozwoju regionów UE oparty na PKB wskazywał 50%, podczas gdy obecnie wzrósł on do 77% i więcej. Ale polityka spójności, jak przypomniała E. Ferreira, to także wspólne zarządzanie ryzykiem, tworzenie możliwości rozwoju, partnerstwo i solidarność.

Komisarz zachęciła regiony do konsultowania oraz inspirowania się platformą internetową „kohesio”, na której zamieszczane są informacje o projektach finansowanych z polityki spójności.

<https://kohesio.ec.europa.eu/en>

Na zakończenie E. Ferreira poinformowała, że kolegium komisarzy przychyliło się do postulatu regionów UE o przedłużenie rozliczania poprzedniej perspektywy finansowej do 2025 r., jednak wydaje się, że ten „kontrolowany poślizg” może dotyczyć tylko 1% całości środków z polityki spójności na dany kraj.

W związku z rewizją WRF w kontekście dyrektywy Omnibus, Komisarz poinformowała, że jeśli istnieje ryzyko nie ukończenia projektu do 2026 r., dopuszczalne będzie jego podzielenie.

Komisarz odniosła się także do strategii makroregionalnych, podkreślając, że ze względu na to, że są tak duże i obejmują tak wiele krajów, istnieje ryzyko utraty kontroli nad tym czemu mają służyć, dlatego rekomenduje skupienie się na 1-2 celach. Dobrym przykładem może być Strategia Bałtycka, która robi to bardzo umiejętnie, koncentrując się na działaniach na rzecz oczyszczenia Morza Bałtyckiego.

Nowy Europejski Bauhaus w Regionach i Miastach

W dniach 21-22 czerwca odbyła się w Brukseli konferencja „Nowy Europejski Bauhaus w Regionach i Miastach”.

Było to wydarzenie zorganizowane przez DG REGIO, którego celem było promowanie wdrażania inicjatywy Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB) oraz płynących z niej korzyści wśród społeczności Unii Europejskiej.

Głównym celem konferencji było:

- wsparcie podmiotów polityki spójności (Instytucji Zarządzających i innych organów) w lepszym zrozumieniu wartości dodanej wynikającej z tej inicjatywy, sposobów jej realizacji w ramach programów Polityki Spójności oraz w pokonywaniu wyzwań związanych z jej wdrażaniem;
- zaprezentowanie inspirujących projektów Nowego Europejskiego Bauhausu mających potencjał do powielania;
- powiązanie twórców projektów wpisujących się w założenia Nowego Europejskiego Bauhausu z podmiotami realizującymi politykę spójności.

Uczestnikami konferencji byli:

- przedstawiciele Instytucji Zarządzających i innych organów zajmujących się polityką spójności z państw i regionów członkowskich UE;
- przedstawiciele Krajowych Punktów Kontaktowych ds. NEB;

- zwycięzcy poprzednich edycji nagrody NEB i podmioty, które uzyskały pomoc w ramach pomocy technicznej NEB;
- laureaci tegorocznej edycji nagrody NEB i Europejskiej Inicjatywy Miejskiej;
- przedstawiciele regionów, miast, gmin oraz sympatycy idei NEB.

Inicjatywa „[Nowy Europejski Bauhaus](#)” to interdyscyplinarny projekt, zainicjowany przez Komisję Europejską w 2020 r., oparty na trzech wartościach: pięknie, zrównoważeniu i wspólnotę. Jego celem jest wsparcie realizacji Europejskiego Zielonego Ładu poprzez przyspieszenie transformacji różnych sektorów gospodarki dla poprawy jakości życia.

Działania realizowane zgodnie z ideą NEB upowszechniają zrównoważony styl życia oraz łączą design, ekologię, dostępność społeczną i cenową. Podejście inicjatywy jest wielopoziomowe: od globalnego po lokalne, partycypacyjne i transdyscyplinarne. W związku z tym Nowy Europejski Bauhaus zakłada współpracę między różnymi sektorami, takimi jak nauka, przemysł, edukacja i kultura, aby rozwijać projekty, które dzięki tej synergii będą miały pozytywny wpływ na społeczeństwo i środowisko naturalne.

Inwestycje NEB koncentrują się na 4 głównych osiach tematycznych:

- powrót do natury,
- odzyskanie poczucia przynależności,
- nadanie priorytetu miejscom i osobom, które tego najbardziej potrzebują,
- transformacja oparta na długoterminowej wizji, bazującej na cyklu życia, odejście od myślenia przemysłowego.

Komisarz Elisa Ferreira powiedziała, że Nowy Europejski Bauhaus to zbiór doświadczeń, projektów i kamieni milowych, które wspólnie budujemy jako społeczność. To także projekty i działania mające na celu zmianę Europy i świata na lepsze, w kierunku bardziej zielonej, klimatycznie neutralnej gospodarki, która oferuje wysokiej jakości zrównoważone rozwiązania dla wszystkich.

Polityka spójności jest idealnie skonstruowana, aby przyczynić się do tego wspólnego wysiłku – ponieważ pracujemy na poziomie regionalnym i lokalnym, współpracując z władzami lokalnymi i społecznościami, „łącząc kropki”, które tworzą prawdziwy ruch Nowego Europejskiego Bauhausu – ruch zarówno duchowy, jak i fizyczny.

Wszystkie 27 państw członkowskich UE zintegrowało wartości i zasady Nowego Europejskiego Bauhausu w programach Polityki Spójności na lata 2021-2027. Stanowi to podstawę dla kolejnych projektów Bauhaus na terenie regionów i miast wspieranych przez Regionalne Programy Operacyjne. Dlatego też władze na poziomie lokalnym i regionalnym powinny zaangażować się we wdrożenie tego nowego podejścia do polityk regionalnych i zachęcać lokalnych interesariuszy do stosowania metodologii i podejścia NEB w realizowanych przez nich projektach.

W styczniu 2023 r. Komisja Europejska opublikowała [raport](#) przedstawiający kluczowe aktywności i efekty 2-letniego okresu wdrażania inicjatywy.

Komisja Europejska przygotowała także przewodnik „[The New European Bauhaus Compass](#)”, który skierowany jest do decydentów i twórców projektów, którzy chcą zastosować zasady i kryteria NEB w swoich działaniach.

Posel do Parlamentu Europejskiego Marcos Ros Sempere (Hiszpania) podkreślił, że Parlament Europejski w pełni popiera inicjatywę Nowego Europejskiego Bauhausu, co wynika z przygotowanego w 2022 r. [raportu](#) oraz opinii kilku Komisji PE.

Celem stojącym obecnie przed Parlamentem Europejskim jest przygotowanie odpowiednich dokumentów, nakazujących obowiązkowe wdrożenie NEB do kolejnych krajowych i regionalnych programów wykorzystujących środki europejskie.

[Przykłady krajowych systemów popularyzacji idei Nowego Europejskiego Bauhausu](#)

Szwecja

Inicjatywa oddolna. Jedna z organizacji pozarządowych współpracująca z miastami zrobiła wśród nich rozpoznanie w zakresie realizowanych i planowanych projektów. Na podstawie wyników i zainteresowania utworzyła sieć współpracy zapraszając do udziału w niej tych, którzy już znają ideę NEB oraz tych którzy są nią zainteresowani. Sieć stale rozwija się i promuje tę inicjatywę.

Chorwacja

Inicjatywa odgórna. Chorwackie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE, uznając ideę NEB jako wartościową i ciekawą, utworzyła krajową platformę współpracy. Znajdują się na niej informacje na temat NEB oraz promowane są projekty spełniające kryteria tej idei.

Długoterminowa konkurencyjność Unii Europejskiej: perspektywa po roku 2030

23 czerwca odbyło się webinarium „Długoterminowa konkurencyjność Unii Europejskiej: perspektywa po roku 2030” zorganizowane z inicjatywy Norweskiego Uniwersytetu Nauki i Technologii.

31 stycznia 2023 r. Komisja Europejska opublikowała [roczne sprawozdanie o jednolitym rynku](#) oraz wirtualną [tabelę wyników jednolitego rynku](#).

16 marca 2023 r. Komisja Europejska wydała komunikat podsumowujący [30 lat istnienia jednolitego rynku](#) oraz komunikat dotyczący [długoterminowej konkurencyjności](#) Unii Europejskiej po roku 2030.

W komunikacie podsumowującym 30-lecie istnienia jednolitego rynku określono obszary priorytetowe na rzecz jego przyszłości, m.in.:

- działania na rzecz redukcji barier w obszarach wskazywanych jako najistotniejsze z gospodarczego punktu widzenia (usługi, rynki kapitałowe, rynek energii, rynek cyfrowy, rynek danych);
- wzmocnienie egzekwowania prawa w obszarach takich jak handel detaliczny, usługi biznesowe, turystyka, budownictwo i energia odnawialna;

- kontynuacja i wzmacnianie współpracy Komisji Europejskiej i krajów członkowskich w ramach Grupy Zadaniowej ds. Egzekwowania Przepisów dotyczących Jednolitego Rynku (SMET);
- w zakresie egzekwowania proponuje się wyznaczenie konkretnych celów na rzecz ograniczenia deficytu zarówno w zakresie transpozycji, jak i braku zgodności do 0,5% oraz ustanowienie punktu odniesienia dla centrów SOLVIT w celu rozwiązania co najmniej 90% spraw w ciągu 12 miesięcy w każdym kraju członkowskim ([Centrum SOLVIT Polska](#));
- w zakresie poprawy zgodności z przepisami odnoszącymi się do jednolitego rynku, Komisja Europejska będzie podejmować działania na rzecz uproszczenia obowiązków państw członkowskich w zakresie powiadomienia poprzez ustanowienie pojedynczego punktu przyjmowania zgłoszeń dotyczących jednolitego rynku;
- proponuje się państwom członkowskim ustanowienie krajowych punktów ds. jednolitego rynku w celu eliminowania i zapobiegania barierom z nim związanych (rozwiązanie stanowiłoby uzupełnienie działań centrów SOLVIT oraz SMET).

ONE HOUR WITH EUROPE

WEBINAR

The Long-term Competitiveness of the EU: Beyond 2030

Friday June 23rd, 2023

10.00 AM

Register before the 22nd of June at 12:00 hrs

With Giulia Del Brena, European Commission DG GROW

NTNU Brussels Office

W kontekście działań dotyczących ustanowienia ram regulacyjnych na rzecz wspierania zrównoważonej konkurencyjności UE, Komisja Europejska proponuje prowadzenie prac w oparciu o dziewięć obszarów:

- funkcjonujący jednolity rynek,
- dostęp do kapitału prywatnego,
- inwestycje publiczne i infrastruktura,
- badania naukowe i innowacje,
- energia,
- gospodarka obiegu zamkniętego,
- cyfryzacja,
- edukacja i umiejętności,
- handel i otwarta autonomia strategiczna.

W komunikacie dotyczącym długoterminowej konkurencyjności Unii Europejskiej przyporządkowano wyżej wspomnianym obszarom kluczowe wskaźniki efektywności (KPI).

Komisja Europejska będzie prowadzić równoległe prace nad ramami regulacyjnymi sprzyjającymi wzrostowi i konkurencyjności, obejmującymi:

- nową kontrolę konkurencyjności, mającą gwarantować, że oceny skutków wniosków ustawodawczych będą w sposób zintegrowany przedstawiać ich oczekiwany wpływ na konkurencyjność kosztową, cenową, międzynarodową, konkurencyjność sektora MŚP oraz zdolność do innowacji;

- lepszą ocenę skumulowanych skutków różnych unijnych środków politycznych;
- uproszczenie wymogów sprawozdawczych dla przedsiębiorstw i administracji, w szczególności w dziedzinach cyfryzacji, gospodarki oraz ekologii (pierwsze wnioski Komisji Europejskiej dotyczące zmniejszenia obciążeń sprawozdawczych w tych obszarach miałyby zostać przedstawione jesienią 2023 r., a ich celem powinna być redukcja takich obciążeń o 25% z zaznaczeniem, że nie spowoduje to podważenia powiązanych celów polityki);
- bardziej przyjazne innowacjom podejście do regulacji poprzez zastosowanie piaskownic regulacyjnych, umożliwiających testowanie innowacyjnych rozwiązań w kontrolowanym środowisku i przez ograniczony czas;
- regularną ocenę prawodawstwa unijnego pod kątem aktualności i zasadności;
- wydajniejsze wykorzystanie przez Komisję Europejską klauzul wygaśnięcia i klauzul przeglądowych we wnioskach ustawodawczych, w odniesieniu do obszarów podlegających znaczącym zmianom technologicznym;
- wsparcie państw członkowskich we właściwej transpozycji unijnych przepisów.

Jak strategicznie wykorzystać potencjał naukowy jednostki z pakietem Widening Horyzontu Europa?

26 czerwca odbyło się webinarium „Jak strategicznie wykorzystać potencjał naukowy jednostki z pakietem Widening Horyzontu Europa?” zorganizowane we współpracy Biura Informacyjnego Województwa Wielkopolskiego w Brukseli oraz Horyzontalnego Punktu Informacyjnego Polska Zachodnia.

[Sprawozdanie](#) specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 2022 r. dotyczące działań mających zapewnić szersze uczestnictwo w programie „Horyzont 2020” oraz wynikające ze sprawozdania zalecenia obejmujące:

- podjęcie działań na rzecz zapewnienia pełniejszego korzystania z narzędzi wspierania polityki;
- podjęcie działań na rzecz zapewnienia bardziej zrównoważonego udziału państw objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa w działaniach podejmowanych w ramach tej inicjatywy;
- podjęcie działań na rzecz zapewnienia terminowej dostępności finansowania uzupełniającego;
- podjęcie działań na rzecz zwiększenia zdolności beneficjentów projektów do wykorzystywania rezultatów badań naukowych w sposób przynoszący dochody;
- potrzebę usprawnienia monitorowania działań zmierzających do poszerzenia uczestnictwa.

Podkreśla się rosnące oczekiwania Komisji Europejskiej w zakresie intensyfikacji działań państw członkowskich dotyczących inwestycji w obszar badań i innowacji oraz wdrażania krajowych reform na rzecz osiągania lepszych wyników w programach ramowych. Coraz częściej wskazuje się również na możliwość powiązania przez Komisję Europejską udziału w programach ramowych oraz wdrażania reform na rzecz poprawy systemów wsparcia badań i innowacji z warunkowością.

Zwraca się uwagę na przyszły kształt pakietu dotyczącego szerszego uczestnictwa w kontekście sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, wyników dotychczasowego wdrożenia pakietu, nadchodzącej oceny śródkresowej Programu Horyzont Europa oraz dyskusji na temat instrumentów wideningowych. Podkreśla się w tym miejscu również znaczenie konkluzji Rady UE dotyczących śródkresowej oceny Programu Horyzont Europa, które będą miały wpływ na kolejny program ramowy. Konkluzje będą przygotowywane przez Węgry i Polskę (ocena śródkresowa ma zostać przedstawiona przez Komisję Europejską w okresie węgierskiej prezydencji w 2024 r.). Polska prezydencja w Radzie planowana jest w pierwszej połowie roku 2025.

WEBINARIUM

Jak strategicznie wykorzystać potencjał naukowy jednostki z pakietem Widening Horyzontu Europa?

26 czerwca 2023
9.30 – 11.30

HORYZONT Europa

Logos: WIELKOPOLSKIE, Biuro Informacyjne Województwa Wielkopolskiego w Brukseli, NCBR, NCBR, HPK, PPNT, Zarząd Województwa Wielkopolskiego

Śródkresowa ocena Programu Horyzont Europa jest przygotowywana równolegle do projektu 10. programu ramowego badań i innowacji, co będzie znaczące w kontekście przyszłorocznych dyskusji z Komisją Europejską dotyczących m.in. instrumentów w nowym programie. Projekt 10. programu ramowego powinien zostać przedstawiony przez Komisję Europejską do 1 lipca 2025 r.

W kontekście synergii zwraca się uwagę na możliwe zmiany, w świetle których państwa członkowskie miałyby proponować synergie (*synergies by design*), które chciałyby zaprojektować i wdrażać w kraju.

Zwraca się uwagę na coraz częściej podnoszone argumenty związane z potrzebą koncentracji na projektach współpracy w Filarze II, w których powinny uczestniczyć wszystkie państwa członkowskie. Podstawą pakietu wideningowego jest wspieranie krajów o niższym wskaźniku innowacyjności na rzecz budowania zdolności w uczestniczeniu w projektach współpracy w Filarze II.

Program Pracy Horyzontu Europa na rok 2025 ma być programem jednorocznym.

Zachęca się do kontaktu z Krajowym Punktem Kontaktowym Programów Badawczych Unii Europejskiej oraz Biurem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w Brukseli w sprawie komentarzy do Programu Pracy dotyczących wideningu na lata 2023-2024 oraz sugestii dotyczących konkursów w Programie Pracy na rok 2025 (termin składania uwag do Komisji Europejskiej mija pod koniec sierpnia bieżącego roku).

Zachęca się do udziału w projektach dedykowanych krajom wideningowym w obecnej perspektywie finansowej z uwagi na możliwe znaczące zmiany dotyczące instrumentów na rzecz poszerzania uczestnictwa po roku 2027.

Zachęca się do korzystania z następujących możliwości:

Teaming for Excellence – inicjatywa wspierająca budowę nowych centrów doskonałości lub ulepszania już istniejących centrów w krajach o niższym wskaźniku innowacyjności.

Twinning – inicjatywa wspierająca wzmocnienie doskonałości naukowej instytucji badawczych z krajów wideningowych, pełniących rolę koordynatorów, poprzez budowanie współpracy z wiodącymi jednostkami na poziomie UE.

Konkursy:

[HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-02-01](#)

(Twinning Bottom-Up), zamknięcie 28 września 2023 r.

[HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-02-02](#)

(Twinning Green Deal), zamknięcie 28 września 2023 r.

ERA Chairs – inicjatywa dotycząca wzmocnienia naukowej doskonałości instytucji koordynującej poprzez pozyskanie kadry naukowej wysokiej klasy na rzecz wdrożenia w jednostce zmian koniecznych do poprawy wyników badań w wybranej dziedzinie naukowej.

Konkurs (otwarcie 28 września 2023 r., zamknięcie 7 marca 2024 r.):

[HORIZON-WIDERA-2023-TALENTS-01-01](#)

ERA Talents – działanie na rzecz zwiększania interoperacyjności karier i szans na zatrudnienie talentów w dziedzinie B+I.

Konkurs (otwarcie 11 kwietnia 2024 r., zamknięcie 26 września 2024 r.):

[HORIZON-WIDERA-2024-TALENTS-03-01](#)

ERA Fellowships – działanie oparte na „MSCA Postdoctoral Fellowships”, dedykowane organizacjom przyjmującym, zlokalizowanym w krajach wideningowych.

Konkurs (zamknięcie 13 września 2023 r.):

[HORIZON-WIDERA-2023-TALENTS-02-01](#)

Excellence Hubs – inicjatywa na rzecz wzmocnienia regionalnej doskonałości innowacyjnej w ekosystemach innowacji poprzez współpracę między-narodową z innymi ekosystemami w krajach wideningowych.

Konkurs (otwarcie 28 września 2023 r., zamknięcie 7 marca 2024 r.):

[HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-07-01](#)

Pathways to Synergies – inicjatywa na rzecz tworzenia powiązań pomiędzy regionalnym a europejskim systemem finansowania badań i innowacji.

Konkurs (zamknięcie 28 września 2023 r.):

[HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-04-01](#)

European Excellence Initiative – inicjatywa na rzecz wzmocnienia doskonałości naukowej i waloryzacji wiedzy europejskich uniwersytetów. Otwarta dla sieci lub sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego.

Hop-on Facility – instrument umożliwiający instytucjom badawczym z krajów wideningowych dołączenie do już trwających projektów B+I w ramach Filaru II Horyzontu Europa oraz instrumentu EIC Pathfinder.

Konkurs (zamknięcie pierwszego etapu 28 września 2023 r., zamknięcie drugiego etapu 26 września 2024 r.):

[HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-06-01](#)

Dissemination and Exploitation Support Facility (D&E) – instrument wsparcia na rzecz budowania lub wzmocnienia zdolności upowszechniania i wykorzystywania w krajach wideningowych.

Konkurs (zamknięcie 28 września 2023 r.):

[HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05-01](#)

[Projekt NEXT LEVEL](#)

W ostatniej części wydarzenia omówiono projekt NEXT_LEVEL na rzecz zwiększania i stymulowania doskonałości naukowej w hematologii. W projekt zaangażowany jest Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, Uniwersyteckie Centrum medyczne w Groningen, Centrum Genetyki Medycznej w Gandawie oraz Instytut Genetyki Człowieka Uniwersytetu w Ulm.

Wgląd w europejską mozaikę badań i innowacji

26 czerwca odbyło się webinarium z serii Brussels Talks „Wgląd w europejską mozaikę badań i innowacji” zorganizowane z inicjatywy Biura Business & Science Poland oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

W maju 2023 r. Komisja Europejska przedstawiła [analizę](#) planu strategicznego Programu Horyzont Europa na lata 2025-2027, stanowiącą podstawę dowodową dla opracowania kolejnego planu strategicznego programu ramowego badań i innowacji. W kontekście postępu w zakresie badań naukowych i innowacji podkreśla się m.in. wciąż rosnące różnice pomiędzy Europą, Stanami Zjednoczonymi oraz Chinami, szczególnie w obszarze technologii cyfrowych (AI, technologie kwantowe), jak również niewystarczającą absorpcję wyników badań naukowych i innowacji, ich rozpowszechniania i przekształcania w wartość ekonomiczną.

Komisja Europejska planuje finalizację ewaluacji ex-post Programu Horyzont 2020 do końca 2023 r. Ocena śródkresowa Programu Horyzont Europa ukaże się w 2024 r.

20 czerwca 2023 r. Komisja Europejska zaproponowała utworzenie Platformy Technologii Strategicznych dla Europy ([STEP](#)) na rzecz promowania długoterminowej konkurencyjności Unii Europejskiej w obszarze technologii cyfrowych, technologii zaawansowanych, biotechnologii i czystych technologii.

W ramach platformy Komisja Europejska proponuje przeznaczyć dodatkowe fundusze o łącznej wartości 10 mld euro na: InvestEU (3 mld euro), Horyzont Europa (500 mln euro), Fundusz Innowacyjnyjny

(5 mld euro) oraz Europejski Fundusz Obronny (1,5 mld euro).

Planowane dofinansowanie wyżej wymienionych obszarów uruchomi dodatkowe inwestycje w technologie krytyczne w ramach platformy w wysokości ok. 110 mld euro.

W kontekście wideningu podkreśla się konieczność podejmowania dalszych działań na rzecz poprawy zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji oraz potrzebę analizy skuteczności dotychczasowych instrumentów wprowadzonych w ramach programów Horyzont 2020 oraz Horyzont Europa.

W kontekście finansowania badań podstawowych największe luki w UE występują po stronie sektora prywatnego. Wskazuje się w związku z tym na potrzebę intensyfikowania działań zachęcających sektor prywatny do inwestowania w ten obszar. Jednocześnie podkreśla się, że jedną ze znaczących przeszkód dla prywatnych inwestycji w nowe technologie w rozwijających się sektorach jest m.in. niedobór wykwalifikowanej siły roboczej, który może się pogłębiać wraz z szybko postępującymi zmianami. Ponadto obecnie niektóre państwa członkowskie (Malta, Litwa) rozważają przeniesienie części swoich funduszy pochodzących z polityki spójności do Programu Horyzont Europa.

Należy podejmować działania na rzecz poszukiwania dodatkowych źródeł finansowania 5 Misji UE, których obecny budżet przewidziany w Programie Horyzont Europa stanowi jego bardzo niewielką część.

NCBR
National Centre for Research
and Development

BSP
BUSINESS & SCIENCE
POLAND

BRUSSELS TALKS

POWERED BY NCBR – BUSINESS & SCIENCE POLAND

**AN INSIGHT INTO THE EUROPEAN RESEARCH
AND INNOVATION MOSAIC**

WITH MARC LEMAÎTRE
DIRECTOR GENERAL OF DG RTD, EUROPEAN COMMISSION

MONDAY, 26 JUNE 2023, 13H30-14H30

Spotkanie poświęcone postępowi prac w ramach Programu Horyzont Europa

30 czerwca odbyło się spotkanie poświęcone postępowi prac w ramach Programu Horyzont Europa zorganizowane z inicjatywy Biura Business & Science Poland.

Program Pracy Horyzontu Europa na rok 2025 ma być programem jednorocznym. W jego ramach ma zostać również uwzględniony widening, aby umożliwić kontynuację konkursów. Ogłoszenie Programu Pracy na rok 2025 ma nastąpić w pierwszym kwartale 2025 r.

W kontekście analizy Planu Strategicznego na lata 2025-2027 przytacza się przykłady kluczowych wniosków:

- badania i innowacje znajdują się w unijnej czołówce pod względem gotowości, odporności, bezpieczeństwa i reagowania na kryzysy, ponieważ działania w zakresie B+I mają szczególnie potencjał oferowania (nowych) zrównoważonych rozwiązań wielu wyzwań społecznych, gospodarczych i środowiskowych;
- realizacja celów Europejskiego Zielonego Ładu wymaga badań naukowych i innowacji na rzecz pobudzenia zmian systemowych we wszystkich sektorach przemysłu, w sposobach produkcji i konsumpcji oraz infrastrukturze;
- Unia Europejska należy do światowych liderów zielonej transformacji, ale jednocześnie zajmuje znacznie słabszą pozycję w obszarze transformacji cyfrowej, w porównaniu do Chin i Stanów Zjednoczonych;
- program Horyzont Europa przedstawia większą liczbę wniosków wysokiej jakości i może potencjalnie sfinansować więcej projektów niż program Horyzont 2020, jednak około 3/4 wniosków wysokiej jakości nadal nie otrzymuje finansowania ze względu na zbyt mały budżet;

- wskazano na utrzymujący się problem absorpcji wyników badań naukowych i innowacji w krajach Unii Europejskiej;
- Unia Europejska jest jednym z kluczowych producentów produktów średniozaawansowanych i zaawansowanych technologicznie, ale jednocześnie zajmuje słabszą pozycję w porównaniu z innymi dużymi gospodarkami pod względem eksportu i tworzenia miejsc pracy w usługach opartych na wiedzy.

Istotne będzie intensyfikowanie działań na rzecz zwiększania inwestycji prywatnych w badania i innowacje.

Wskazuje się na silne poparcie państw członkowskich dla finansowania badań podstawowych w ramach Horyzontu Europa, aby wzmacniać konkurencyjność Unii Europejskiej.

W Polsce może powstać hub dedykowany Misji UE na rzecz neutralnie klimatycznych i inteligentnych miast oraz Misji UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu. Centrum ma stanowić dodatkowe wsparcie dla miast i regionów zaangażowanych w wyżej wspomniane misje.

Dodatkowo podnoszone są następujące kwestie:

- kluczowe kierunki strategiczne są trudne do zrozumienia ze względu na swoją nadmierną ogólność i łączenie zbyt dużej ilości nieszczególnie silnie powiązanych ze sobą koncepcji,
- ograniczenie liczby kluczowych kierunków strategicznych jest celem pozytywnym, ale to uproszczenie nie powinno powodować trudności w rozumieniu ich znaczenia,
- kluczowe kierunki strategiczne obejmują zbyt wiele oddziaływań, co utrudnia ich zrozumie-

- nie w związku z programami prac,
- powinna istnieć równowaga pomiędzy niskimi a wysokimi poziomami gotowości technologicznej,
  - powinno się kłaść większy nacisk na współpracę międzynarodową oraz kwestie odporności i bezpieczeństwa,
  - powinno się podjąć działania na rzecz zmniejszenia liczby wpływów (*impacts*) lub nadać priorytet oczekivanym wpływom (*expected impacts*).

Partnerstwa – obecnie przewiduje się, że nowe partnerstwa mogą dotyczyć takich obszarów, jak:

- materiały zaawansowane,
- surowce krytyczne,
- tekstylia,
- lasy,
- badania nad mózgiem,
- transformacja społeczna,
- dziedzictwo kulturowe,
- fotowoltaika.

Decyzja dotycząca kolejnej fali partnerstw ma zapaść w pierwszym kwartale 2024 r. Podkreśla się, że nowe partnerstwa mają być wyłącznie partnerstwami współfinansowanymi oraz współprogramowanymi.

Komunikat Komisji dotyczący przeglądu dotychczasowych postępów w realizacji misji UE zostanie opublikowany z opóźnieniem (pierwotny termin planowano na 4 lipca 2023 r.).

W przygotowaniu jest dokument roboczy służb Komisji dotyczący przedstawienia szczegółowej informacji na temat oceny Misji oraz przeglądu obszarów nimi objętych.

Ocena Misji w Horyzoncie Europa ma zostać przygotowana do końca bieżącego roku.

Napędzanie transformacji umiejętności w zmieniającej się branży: Jak sektor mobilności może połączyć zatrudnienie i zrównoważoną transformację?

11 lipca odbyło się webinarium „Napędzanie transformacji umiejętności w zmieniającej się branży: Jak sektor mobilności może połączyć zatrudnienie i zrównoważoną transformację?” zorganizowane przez French Automotive & Mobility Network.

Klaster [NextMove](#) (Francja)

Klaster na rzecz badań i innowacji w dziedzinie mobilności i motoryzacji. Koncentruje się na mobilności i przemyśle motoryzacyjnym, przemysłowych liniach produkcyjnych i narzędziach, badaniach i rozwoju (produkty i procesy).

Skupia podmioty z sektora MŚP, sektora akademickiego, start-upy, ośrodki badawcze oraz władze lokalne na rzecz generowania wspólnych projektów.

Działalność klastra określają cele strategiczne:

- stymulowanie i rozwój ekosystemu dla całego łańcucha wartości mobilności,
- generowanie innowacyjnych projektów,
- wspieranie przedsiębiorstw poprzez usługi dedykowane sektorowi MŚP (rozwój, finansowanie, cyfryzacja),
- dostarczanie rozwiązań na rzecz rozwoju terytorialnego (m.in. nowe usługi w zakresie mobilności),

- wspieranie doskonałości przemysłowej oraz innowacji,
- rozwój umiejętności poprzez innowacje.

Klaster [CARA](#) (Francja)

Europejski Klaster Rozwiązań Mobilności skupiający przewoźników, producentów, sektor uniwersytecki, ośrodki edukacyjne i ośrodki badawcze.

Wspiera transformację systemów transportu towarowego i pasażerskiego, działając w następujących sektorach:

- transport kolejowy,
- transport kablowy,
- transport rzeczny,
- pojazdy przemysłowe,
- motoryzacja,
- aktywna mobilność.

Klaster współfinansuje sieć „[Auto'Mobilités](#)” wspierającą promocję zatrudnienia w sektorze e-mobilności. Sieć zrzesza podmioty na poziomie regionalnym (uniwersytety, szkoły średnie, szkoły inżynierskie, producentów, laboratoria badawcze) współpracujące w ramach innowacyjnych projektów, których celem jest dostosowanie do potrzeb przedsiębiorstw w zakresie rozwoju umiejętności.

Roundtable | 11 July 2023 14:00-16:00

Driving Skills Transformation in a Changing Industry:
How can the Mobility sector bridge Employment and Sustainable Transition?

Online
Microsoft Teams

Klaster Pôle Véhicule du Futur (Francja)

Klaster wspiera synergie pomiędzy sektorem MŚP, badaniami i edukacją w obszarze mobilności.

Wspiera podmioty z sektora MŚP na nowych rynkach mobilności (pojazdy wodorowe, elektryczne, pojazdy autonomiczne, usługi mobilności) oraz w transformacji procesów produkcyjnych.

Wspiera rozwój firm przemysłowych (sektor motoryzacyjny, transport lądowy, innowacyjna mobilność) oraz poprawę ich konkurencyjności.

Działalność klastra skupia się wokół następujących obszarów:

- stymulowanie innowacji,
- wspieranie wydajności przemysłowej przedsiębiorstw w sektorze motoryzacyjnym, sektorze mobilności i transportu lądowego,
- rozwój umiejętności i dedykowane szkolenia,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorstw.

W ramach klastra od 2020 r. działa cyfrowa platforma nauczania „[4hfactory.tech](#)”, oferująca zasoby edukacyjne w zakresie informacji, szkoleń i specjalistycznej wiedzy w sektorze motoryzacyjnym.

Klaster ID4Mobility (Francja)

Klaster mobilności zrzeszający podmioty sektora MŚP, start-upy, duże przedsiębiorstwa oraz laboratoria badawczo-rozwojowe, działające na rzecz mobilności lądowej.

Automotive Skills Alliance

Sojusz na rzecz przekwalifikowania i podnoszenia umiejętności pracowników sektora motoryzacyjnego.

Działania sojuszu skupiają się wokół 4 obszarów:

- a) Współpraca na rzecz umiejętności w ekosystemie motoryzacyjno-mobilnym:
- wspieranie współpracy na poziomie regionalnym i europejskim,
  - inicjowanie nowych projektów,
  - włączanie do głównego nurtu istniejących projektów i inicjatyw,
  - prowadzenie działań w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji.

b) Analiza umiejętności:

- znajomość i dzielenie się trendami oraz poszukiwanymi umiejętnościami,
- wytyczne dla organów edukacyjnych i szkoleniowych, prowadzące do ciągłego zapotrzebowania na umiejętności i ich aktualizacje.

c) Narzędzia:

- działania na rzecz ogólnounijnych ram dotyczących umiejętności zawodowych i najlepszych praktyk,
- dostęp do dostawców kursów edukacyjnych/szkoleniowych w Unii Europejskiej za pośrednictwem bazy danych sojuszu.

d) Najlepsze praktyki i finansowanie:

- współpraca w zakresie dostępu do instrumentów finansowych na poziomie unijnym i krajowym w celu finansowania programu umiejętności,
- dzielenie się najlepszymi praktykami oraz wzajemne uczenie się.

Zachęca się do zapoznania z:

- [kursami online](#) dostępnymi na platformie edukacyjnej w ramach sojuszu Automotive Skills Alliance,
- [bazą danych](#) dotyczącą kursów szkoleniowych w ekosystemie mobilności w branży motoryzacyjnej.

[FERROCAMPUS](#) – centrum doskonałości dedykowane sektorowi kolejowemu.

[CARS2.0](#) – projekt na rzecz wspierania małych i średnich przedsiębiorstw oraz start-upów z sektora motoryzacyjnego i budowy maszyn, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia udanej transformacji tych podmiotów.

[Biała Księga](#) autorstwa Adecco Group dotycząca wpływu rozwoju technologii pojazdów napędzanych paliwami alternatywnymi na strategiczne rozwiązania w zakresie talentów i siły roboczej.

[ReKnow University](#) – korporacyjna uczelnia Grupy Renault skupiająca się na szkoleniach w zakresie umiejętności związanych z mobilnością (elektryfikacja, analiza danych, sztuczna inteligencja i cyberbezpieczeństwo, przemysł o obiegu zamkniętym).

PROGRAMY, PROJEKTY, STAŻE, STYPENDIA

Stypendia Dyrekcji Komisji Europejskiej ds. Tłumaczeń Ustnych i Konferencji

Stypendia dla studentów studiów magisterskich lub podyplomowych z zakresu tłumaczeń ustnych oferowanych przez renomowane uniwersytety lub instytucje kształcenia wyższego.

Fundator: Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Ustnych

Termin: 21.09.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/stypendia-dyrekcji-komisji-europejskiej-ds-tlumaczen-ustnych-i-konferencji>

Granty Parlamentu Europejskiego w obszarze komunikacji na lata 2023-2024 – dofinansowanie aktywności obywatelskiej

Granty na zwiększenie świadomości społecznej na temat demokratycznej roli Parlamentu Europejskiego w życiu obywateli, zwiększenie aktywności obywatelskiej i zmobilizowanie wyborców do udziału w wyborach europejskich w 2024 r.

Fundator: Komisja Europejska – Dyrekcja ds. Komunikacji

Termin: 28.09.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/granty-pe-w-obszarze-komunikacji-2023-2024>

Granty Wyszehradzkie

Program dla państw Grupy Wyszehradzkiej wspierający współpracę transgraniczną na obszarach przygranicznych lub w całym regionie na rzecz kultury, edukacji, innowacji, przedsiębiorczości, rozwoju społecznego, etc.

Fundator: Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki

Termin: 1.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/granty-wyszehradzkie>

Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe, Akcja 1 – Projekty mobilności kadry

Dofinansowanie wyjazdów kadry placówek kształcenia zawodowego w celu obserwacji pracy, nauczania w partnerskiej organizacji lub uczestnictwo w kursach i szkoleniach.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-ksztalcenie-zawodowe-wyjazdy-kadry-nauczanie-i-szkolenia>

Erasmus+ Szkolnictwo wyższe, Akcja 1 - Mobilność kadry

Stypendia na szkolenia lub prowadzenie zajęć dydaktycznych na zagranicznej uczelni przez pracowników instytucji szkolnictwa wyższego lub pracowników przedsiębiorstw.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-szkolnictwo-wyzsze-wyjazdy-pracownikow-uczelni-nauczanie-i-szkolenia>

Erasmus+ Młodzież, Akcja 1 – Działania wspierające uczestnictwo młodzieży

Fundusze na międzynarodowe i krajowe debaty, spotkania, seminaria lub kampanie umożliwiające dialog z osobami odpowiedzialnymi za wyznaczanie kierunku polityki w dziedzinach związanych z młodzieżą.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-mlodziez-rozwoj-polityki-mlodziezowej>

Erasmus+ Edukacja szkolna, Akcja 1 – Krótkoterminowe projekty mobilności uczniów

Dofinansowanie krótkoterminowych wyjazdów uczniów szkół podstawowych i średnich do placówek zagranicznych.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-se-krotkoterminowe-wyjazdy-uczniow>

Erasmus+ Edukacja szkolna, Akcja 1 – Długoterminowe projekty mobilności uczniów

Dofinansowanie długoterminowych wyjazdów uczniów szkół podstawowych i średnich do placówek zagranicznych.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-se-dlugoterminowe-wyjazdy-uczniow>

Erasmus+ Edukacja dorosłych, Akcja 1 – Projekty mobilności osób uczących się

Mobilności dorosłych osób uczących się uczestniczących w programach, zajęciach i działaniach edukacyjnych o charakterze niezawodowym w organizacji wysyłającej realizującej projekt w programie Erasmus+.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-ae-dorosli-sluchacze>

Erasmus+ Sport, Akcja 1 – Projekty mobilności kadry

Mobilności kadry sportowej instytucji i organizacji działających w różnych obszarach sportu powszechnego i lokalnego oraz promocji aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-sport-wyjazdy-kadry>

Europejski Korpus Solidarności – Projekty solidarności

Priorytety programu to: włączanie społeczne i różnorodność; ochrona środowiska, zrównoważony rozwój i działanie w dziedzinie klimatu; transformacja cyfrowa; uczestnictwo w życiu demokratycznym.

Fundator: Komisja Europejska – Dyrekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/eks-projekty-solidarnosci>

Europejski Korpus Solidarności – Projekty wolontariatu

Oferty pracy społecznej umożliwiające młodym Europejczykom zdobywanie nowych umiejętności, kompetencji i doświadczeń oraz rozwój osobisty, społeczny, obywatelski i zawodowy.

Fundator: Komisja Europejska – Dyrekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/eks-projekty-wolontariatu>

**EUROPEJSKI
KORPUS
SOLIDARNOŚCI**

RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

Erasmus+ Młodzież, Akcja 1 – Mobilność osób pracujących z młodzieżą

Granty na współpracę i mobilność osób pracujących z młodzieżą: szkolenia, wizyty studyjne, kursy oraz działania na rzecz rozwoju systemu.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-mlodziez-mobilnosc-pracownikow-mlodziezowych>

Erasmus+

Zmienia życie, otwiera umysły

Erasmus+ Młodzież, Akcja 1 – Wymiany młodzieży

Granty na współpracę i organizację międzynarodowych, pozaszkolnych spotkań grup rówieśników.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-mlodziez-wymiany-mlodziezowe>

Erasmus+

Zmienia życie, otwiera umysły

Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe, Akcja 1 – Projekty mobilności uczniów i absolwentów szkół

Dofinansowanie wyjazdów uczniów i absolwentów placówek kształcenia zawodowego na odbycie praktyki w innej placówce lub zagranicznym przedsiębiorstwie.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-vet-wyjazdy-uczniow-absolwentow>

Erasmus+

Zmienia życie, otwiera umysły

Erasmus+ Edukacja dorosłych, Akcja 1 – Projekty mobilności kadry

Dofinansowanie wyjazdów kadry placówek kształcenia osób dorosłych w celu obserwacji pracy, nauczania w partnerskiej organizacji lub uczestnictwa w kursach i szkoleniach.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-ae-kadra>

Partnerstwa współpracy w programie Erasmus+, Akcja 2

Granty na realizację międzynarodowych inicjatyw i działań skupiających się na edukacji, szkoleniach, młodzieży i sporcie.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-partnerstwa-na-rzecz-wspolpracy>

Erasmus+ Edukacja szkolna, Akcja 1 – Projekty mobilności kadry

Dofinansowanie wyjazdów nauczycieli i kadry edukacyjnej na obserwację pracy, nauczanie w partnerskiej szkole lub na uczestnictwo w kursach i szkoleniach – w szkołach, organizacjach i przedsiębiorstwach za granicą.

Fundator: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin: 4.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-edukacja-szkolna-wyjazdy-kadry>

Program RITA „Przemiany w Regionie”

Program „Przemiany w Regionie” wspiera demokratyczne i systemowe przemiany w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej poprzez dzielenie się polskim doświadczeniem oraz udział w kształtowaniu nowych elit i liderów zdolnych do działania na rzecz demokracji, gospodarki rynkowej oraz społeczeństwa obywatelskiego.

Fundator: Fundacja Edukacja dla Demokracji

Termin: 15.10.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/program-rita-przemiany-w-regionie>

EUROPEJSKI ROK UMIEJĘTNOŚCI 2023

2023 European Year of Skills

NOWY EUROPEJSKI PLAN NA RZECZ INNOWACJI

Przodując w dziedzinie innowacji, w szczególności w ramach nowej fali innowacji w najbardziej zaawansowanych technologiach (innowacje typu „deep tech”), wymagających przełomowych badań i rozwoju oraz dużych inwestycji kapitałowych, Europa umocni swoją wiodącą rolę w kształtowaniu transformacji ekologicznej i cyfrowej. Innowacje w zaawansowanych technologiach wzmocnią wiodącą pozycję Europy w dziedzinie technologii i dostarczą innowacyjne rozwiązania, które pozwolą sprostać pilnym wyzwaniom społecznym, takim jak zmiana klimatu i zagrożenia cyberbezpieczeństwa.

W nowym europejskim planie na rzecz innowacji określono 25 specjalnych działań w ramach pięciu inicjatyw przewodnich:

- **Finansowanie przedsiębiorstw scale-up** zachęci inwestorów instytucjonalnych i innych inwestorów prywatnych w Europie do inwestowania w europejskie start-upy w dziedzinie najbardziej zaawansowanych technologii i czerpania korzyści z ich wzrostu.
- **Stymulowanie innowacji poprzez przestrzenie doświadczalne i zamówienia publiczne** ułatwi innowacje dzięki lepszym warunkom ramowym, w tym eksperymentalnym podejściom do regulacji (np. piaskownice regulacyjne, poligony doświadczalne, żywe laboratoria i zamówienia publiczne na innowacje).
- **Przyspieszenie i wzmocnienie innowacji w europejskich ekosystemach innowacji w całej UE** wesprze tworzenie regionalnych dolin innowacji oraz pomoże państwom członkowskim i regionom przeznaczyć co najmniej 10 mld euro na konkretne międzyregionalne projekty innowacyjne, w tym w zakresie innowacji w najbardziej zaawansowanych technologiach na potrzeby kluczowych priorytetów UE. Wesprze również państwa członkowskie w promowaniu innowacji we wszystkich regionach poprzez zintegrowane wykorzystanie instrumentów polityki spójności i programu Horyzont Europa.
- **Wspieranie, przyciąganie i zatrzymywanie talentów w dziedzinie najbardziej zaawansowanych technologii** zapewni rozwój i przepływ podstawowych talentów w tej dziedzinie w UE oraz do UE poprzez szereg inicjatyw, w tym program innowacji dla start-upów i przedsiębiorstw scale-up, unijną pulę talentów mającą na celu wsparcie start-upów i innowacyjnych przedsiębiorstw w znajdowaniu talentów spoza UE, program przedsiębiorczości i przywództwa kobiet oraz pionierską pracę nad opcjami na akcje dla pracowników przedsiębiorstw typu start-up.
- **Udoskonalenie narzędzi kształtowania polityki** będzie miało kluczowe znaczenie dla opracowywania i wykorzystywania solidnych i porównywalnych zbiorów danych oraz wspólnych definicji (start-up, scale-up), które mogą stanowić podstawę polityki na wszystkich szczeblach w całej UE, oraz dla zapewnienia lepszej koordynacji polityki na szczeblu europejskim za pośrednictwem forum Europejskiej Rady ds. Innowacji.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_4273